

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне слідче управління

вул. Володимирська, 33, м. Київ, 01601, факс (044) 279-66-31, тел. (044) 255-84-88
www.ssu.gov.ua e-mail: san@ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00034074

ПОВІДОМЛЕННЯ про зміну раніше повідомленої підозри

м. Клів

31 липня 2024 року

Старший слідчий в ОВС 1 відділу 3 управління досудового розслідування Головного слідчого управління Служби безпеки України підполковник юстиції Фролов Роман Михайлович, розглянувши матеріали досудового розслідування, відомості про яке внесені 07.06.2024 до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 2202400000000515, та встановивши наявність достатніх доказів для зміни раніше повідомленої підозри особі у вчиненні кримінальних правопорушень, відповідно до ст. ст. 2, 36, 40, 42, 111, 112, 276-279 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Ліхачову Олексію Євгеновичу,
23.12.1962 року народження, громадянину Російської Федерації, уродженцю м. Арзамас-75 (м. Саратов), Нижегородської області, Російська Федерація, паспорт громадянина Російської № 2208081700 від 28.12.2007, зареєстрованому за адресою: РФ, м. Москва, вул. Велика Ординка, будинок 67, кв. 24, генеральному директору Державної корпорації по атомній енергії «Росатом»,

про зміну раніше повідомленої підозри у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених:

– **ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України**, тобто у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчинених за попередньою змовою групою осіб;

– **ч. 3 ст. 27, ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 111 КК України**, тобто організації вчинення державної зради - діяння, умисно вчинене громадянином України на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній безпеці України, а саме перехід на бік ворога в умовах воєнного стану, надання іноземній державі і її представникам допомоги в проведенні підривної діяльності проти України.

**Фактичні обставини кримінальних правопорушень,
у вчиненні яких підозрюється Ліхачов О.Є.:**

1. З лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією Російської Федерації проти України та окупацією частини території України. У ході вказаного міжнародного збройного конфлікту 24.02.2022 президент РФ оголосив початок так званої спеціальної військової операції, що полягала у здійсненні повномасштабного вторгнення ЗС РФ, інших збройних формувань РФ та підконтрольних їм угруповань іррегулярних збройних формувань на територію України.

Факт повномасштабного збройного вторгнення на територію України не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п. п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п. п. 17, 18 наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти РФ та ін.)».

Відповідно до ст. 2, спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

2. Відповідно до статті 42 IV Гаазької Конвенції від 18.10.1907 про закони і звичаї війни на суходолі, територія визнається окупованою, якщо вона фактично перебуває під владою армії супротивника. Окупація поширюється лише на ту територію, де така влада встановлена і здатна виконувати свої функції.

Згідно ст. 48 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08.06.1977 (далі – Додатковий протокол I), для забезпечення поваги й захисту цивільного населення та цивільних об'єктів сторони, що перебувають у конфлікті, повинні завжди розрізняти цивільне населення й комбатантів, а також цивільні й воєнні об'єкти та відповідно спрямовувати свої дії тільки проти воєнних об'єктів.

У статті 53 Женевської Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 зазначено, що будь-яке знищення окупаційною державою рухомого чи нерухомого майна, що є індивідуальною або колективною власністю приватних осіб чи держави, або інших громадських установ чи соціальних або кооперативних організацій забороняється, за винятком випадків, коли це є необхідним для проведення воєнних операцій.

Статтею 147 цієї Конвенції зазначено, що серйозні порушення, про які йдеться в попередній статті (примітка: стаття 146), становлять такі порушення, що охоплюють такі дії, якщо їх здійснено проти осіб або власності, які перебувають під захистом цієї Конвенції, зокрема широкомасштабне руйнування і привласнення власності, не виправдане воєнною необхідністю, і здійснюване незаконним чином і безцільно.

Згідно зі статтею 1 Додаткового протоколу I, високі Договірні Сторони зобов'язуються додержувати цього Протоколу та забезпечувати його додержання за будь-яких обставин.

Стаття 52 Додаткового протоколу I дає визначення, що цивільними об'єктами є всі ті об'єкти, які не є воєнними об'єктами, як вони визначені в пункті 2 цього Протоколу. Напади повинні суворо обмежуватися об'єктами.

Згідно положень цієї статті воєнні об'єкти обмежуються тими об'єктами, які через свій характер, розміщення, призначення або використання вносять ефективний вклад у воєнні дії і повне або часткове руйнування, захоплення чи нейтралізація яких за існуючих у даний момент обставин дає явну воєнну перевагу.

У разі сумніву в тому, чи не використовується об'єкт, який звичайно призначений для цивільних цілей, для ефективної підтримки воєнних дій, передбачається, що такий об'єкт використовується в цивільних цілях.

Згідно положенням статті 49 Додаткового протоколу I, «напад» означає акти насильства щодо противника незалежно від того, здійснюються вони під час наступу чи під час оборони.

Положення цього Протоколу, що стосуються нападів, застосовуються до всіх нападів незалежно від того, на якій території вони здійснюються, включаючи національну територію, яка належить стороні, що перебуває в конфлікті, але є під контролем супротивної сторони.

Окрім цього Положення цього розділу застосовуються до будь-яких воєнних дій на суші, у повітрі або на морі, які можуть завдати шкоди цивільному населенню або цивільним об'єктам, що розміщені на суші.

Положення статті 51 Додаткового протоколу I забороняють напади невибіркового характеру, до яких належать:

- а) напади, не спрямовані на конкретні воєнні об'єкти;
- б) напади, при яких застосовуються методи або засоби ведення воєнних дій, які не можуть бути спрямовані на конкретні воєнні об'єкти;

Пункт в частини 5 цієї статті уточнює, що серед інших належить вважати невибірковим і такий вид нападів, котрий, як можна очікувати, попутно потягне за собою втрати життя серед цивільного населення, поранення цивільних осіб та шкоду цивільним об'єктам, або те й інше разом, які були б надмірними щодо конкретної і безпосередньої воєнної переваги, якої передбачається таким чином досягти.

Положення статті 57 Додаткового протоколу I зазначають що при проведенні воєнних операцій повинна постійно виявлятися турбота про те, щоб оберігати цивільне населення, цивільних осіб і цивільні об'єкти.

У статті 57 (2) (а) Додаткового протоколу I зазначається, що ті, хто планує напад або приймає рішення про його здійснення, вживається такий запобіжний захід: роблять все практично можливе, щоб пересвідчитися в тому, що об'єкти нападу не є ні цивільними особами, ні цивільними об'єктами й не підлягають особливому захисту, а є воєнними об'єктами у значенні пункту 2 статті 52, і що згідно з положенням цього Протоколу напад на них не заборонено.

Стаття 54 Додаткового протоколу I наголошує на необхідності захисту об'єктів, необхідних для виживання цивільного населення.

Так, статтею 54 (2) Додаткового протоколу I заборонено піддавати напад або знищувати, виводити або доводити до непридатності об'єкти, необхідні для виживання цивільного населення, такі як запаси продуктів харчування, сільськогосподарські райони, що виробляють продовольство, посіви, худобу, споруди для забезпечення питною водою й запаси останньої, а також іригаційні споруди спеціально з метою не допустити використання їх цивільним населенням або супротивною стороною як засобу підтримання існування, незалежно від мотивів, ніби з метою викликати голод серед цивільних осіб, примусити їх до виїзду або з якої-небудь іншої причини.

Водночас, стаття 54 (3) Додаткового протоколу I визначає випадки виключення із заборон, які не застосовуються щодо таких об'єктів, зазначених у цьому пункті, які використовуються супротивною стороною:

- а) для підтримання виключно особового складу їх збройних сил; або
- б) якщо не для підтримання існування, то для прямої підтримки воєнних дій, за умови, однак, що проти цих об'єктів ні в якому разі не вдаються до дій, в результаті яких можна очікувати, що цивільне населення залишиться без достатньої кількості продовольства або води, що викличе серед нього голод, або примусить до виїзду.

Стаття 56 Додаткового протоколу I захищає установки і споруди, що містять небезпечні сили.

Так, статтею 56 (1) зазначеної статті визначено, що установки і споруди, що містять небезпечні сили, а саме греблі, дамби й атомні електростанції, - не повинні ставати об'єктами нападу навіть у тих випадках, коли такі об'єкти є воєнними об'єктами, якщо такий напад може викликати звільнення небезпечних сил і наступні тяжкі втрати серед цивільного населення. Інші воєнні об'єкти, розміщені в цих установках або спорудах чи поблизу них, не повинні ставати об'єктами нападу, якщо такий напад може викликати вивільнення небезпечних сил у таких установках або спорудах та наступні тяжкі втрати серед цивільного населення.

Однак, відповідно до статті 56 (2) Додаткового протоколу I, загальний захист від нападу, передбачений у пункті 1, припиняється:

- б) щодо атомних електростанцій тільки в тому разі, якщо вони виробляють електроенергію для регулярної істотної і безпосередньої підтримки воєнних операцій і якщо такий напад є єдиним практично можливим засобом припинити таку підтримку;
- с) щодо інших воєнних об'єктів, розміщених у цих установках або спорудах чи поблизу них, тільки в тому разі, якщо вони використовуються для

регулярної і безпосередньої підтримки воєнних операцій і якщо такий напад є єдиним практично можливим засобом припинити таку підтримку.

Відповідно до статті 56 (3) Додаткового протоколу I, у всіх випадках цивільне населення й окремі цивільні особи продовжують користуватися правом на повний захист, що надається їм міжнародним правом, включаючи захист шляхом вжиття застережних заходів, передбачених у статті 57. Якщо захист припиняється і які-небудь з установок, споруд або воєнних об'єктів, зазначених у пункті 1, зазнають нападу, вживаються всі практичні запобіжні заходи, щоб уникнути вивільнення небезпечних сил.

Стаття 56 (5) Додаткового протоколу I зазначає, що сторони, що перебувають у конфлікті, повинні прагнути уникати розміщення будь-яких воєнних об'єктів поблизу установок або споруд, зазначених у пункті 1. Однак допускаються споруди, збудовані з єдиною метою оборони установок або споруд, що використовуються для захисту від нападу на установки і споруди, і самі вони не повинні ставати об'єктом нападу за умови, що вони не використовуються для ведення воєнних дій, за винятком оборонних дій, необхідних для відбиття нападу на установки або споруди, які користуються захистом, і що їх озброєння обмежується зброєю для відбиття нападу противника на установки і споруди, що користуються захистом.

Статтею 56 (6) Додаткового протоколу I цієї статті передбачається, що високі Договірні Сторони і сторони, що перебувають у конфлікті, закликаються укладати між собою інші угоди для забезпечення додаткового захисту об'єктів, що містять небезпечні сили.

У пункті 3 статті 85 Додаткового протоколу I зазначається, що на доповнення до серйозних порушень, визначених у статті 11, такі дії розглядаються як серйозні порушення цього Протоколу, коли вони вчиняються навмисне на порушення відповідних положень цього Протоколу і є причиною смерті або серйозного тілесного пошкодження чи шкоди здоров'ю:

а) перетворення цивільного населення або окремих цивільних осіб на об'єкт нападу;

б) вчинення нападу невибіркового характеру, що торкається цивільного населення або цивільних об'єктів, коли відомо, що такий напад стане причиною надмірних втрат життя, поранень серед цивільного населення або завдасть шкоди цивільним об'єктам, як це визначено в пунктах а.2, а.3 статті 57;

с) вчинення нападу на установки або споруди, що містять небезпечні сили, коли відомо, що такий напад стане причиною надмірних втрат життя, поранень серед цивільного населення або завдасть шкоди цивільним об'єктам, як це визначено в пунктах а.2, а.3 статті 57.

Частини 1 та 5 цієї статті зазначають, що положення Конвенцій, зокрема Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни, що стосуються припинення порушень і серйозних порушень, доповнені цим розділом, застосовуються щодо припинення порушень і серйозних порушень цього Протоколу. Без шкоди для застосування Конвенцій і цього Протоколу серйозні порушення цих документів розглядаються як воєнні злочини.

Відповідно статті 23 (g) IV Гаазької Конвенції від 18.10.1907 про закони і звичаї війни на суходолі та додатку до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі, крім заборон, передбачених спеціальними конвенціями, особливо забороняється знищувати або захоплювати власність ворога, крім випадків, коли таке знищення або захоплення настійно вимагається військовою необхідністю.

Стаття 55 IV Гаазької Конвенції наголошує, що держава-окупант розглядається лише як управляючий і узуфруктуарій адміністративних будівель, нерухомості, які належать державі-супротивнику і знаходяться на окупованій території. Держава-окупант повинна зберігати капітальну цінність цих майнових об'єктів і управляти ними згідно з правилами узуфрукту.

Відповідно до статті 53 IV Гаазької Конвенції окупаційна армія може заволодіти лише грошима, фондами та цінними паперами, які виключно є власністю держави, складами зброї, транспортними засобами, виробничими запасами та, загалом, всією рухомою власністю держави, що може бути використана для військових дій.

3. У місті Енергодар розміщена «Запорізька атомна електростанція», яка є відокремленим підрозділом Державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» (далі за текстом – Запорізька АЕС), що складається з шести атомних енергоблоків встановленою потужністю 1000 МВт кожен. Запорізька АЕС підключена до об'єднаної енергетичної системи України (далі за текстом – ОЕС України) через Дніпровську (750 кВ), Запорізьку (750 кВ), Південнодонбаську (750 кВ) і Каховську (750 кВ) повітряні лінії електропередачі та автотрансформатор АТН №1 750/330 кВ, через які указана атомна електростанція забезпечувала виробництво та видачу потужностей в енергетичну систему України, а також забезпечує власне живлення від цієї енергосистеми. Указані повітряні лінії електропередачі перебувають у підпорядкуванні оператора системи передачі Національної енергетичної компанії «Укренерго». Також, на території станції знаходиться сухе сховище відпрацьовано ядерного палива (далі за текстом – ССВЯП Запорізької АЕС) разом з ядерною установкою для його переробки.

Запорізька АЕС розміщена на березі русла р. Дніпро, та призначена для генерації електричної енергії в об'єднану енергетичну систему України. Проектна потужність електростанції складає 43% від встановленої потужності всіх українських атомних електростанцій, виробляє до 23% всієї електроенергії в Україні, у зв'язку з чим станція має критично важливе значення для забезпечення функціонування цивільних об'єктів інфраструктури, необхідних для виживання цивільного населення України.

Енергоблоки, установки та споруди Запорізької АЕС представляють собою небезпечні сили, які за своїм призначенням не відносяться до об'єктів військового характеру, а також об'єктів подвійного призначення, оскільки об'єкти атомної електростанції не використовуються у військових цілях, не вносять ефективний вклад у воєнні дії та не виробляють електроенергію для регулярної істотної і безпосередньої підтримки воєнних операцій, промислових об'єктів, а також об'єктів оборонно-промислового комплексу України.

Запорізька АЕС, як складова об'єднаної енергетичної системи України, у сукупності з іншими електростанціями, електричними і тепловими мережами, іншими об'єктами електроенергетики, що об'єднані спільним режимом виробництва, передавання та розподілу електричної й теплової енергії за їх централізованого керування, здійснює енергозабезпечення населення усєї території України.

4. Реалізуючи свій злочинний план на окупацію і захоплення території України, у тому числі Запорізької області, і включення до складу РФ як території, так і всього розташованого на ній нерухомого майна, зокрема Запорізької АЕС, політичне керівництво і військове командування РФ, використовуючи ЗС РФ в ніч з 03.03.2022 на 04.03.2022 організували та здійснили напад та окупацію міста Енергодар, яке до цього часу перебуває під окупацією РФ.

Одночасно з окупацією міста Енергодар в ніч з 03.03.2022 на 04.03.2022 політичне керівництво і військове командування РФ, використовуючи окремі підрозділи ЗС РФ і інших військових формувань РФ, у супроводженні бойового застосування артилерійських ударів, броньованої техніки та іншого озброєння організували та здійснили збройний напад на Запорізьку АЕС у м. Енергодар та її захоплення, розмістивши на території указаного ядерного об'єкту російські окупаційні війська, які утримують указаній небезпечний об'єкт під своїм контролем до цього часу.

Окупувавши частину Запорізької області, у тому числі м. Енергодар та Запорізьку атомну станцію, продовжуючи реалізацію спільного злочинного плану, спрямованого на захоплення і окупацію території Запорізької області, включення її до складу РФ та привласнення розташованого на її території державної власності, політичне керівництво РФ та військове командування РФ, у період з 23.09.2022 по 27.09.2022 на окупованій території Запорізької області забезпечили проведення окупаційною адміністрацією РФ і підконтрольними їм колаборантами примусового псевдореферендуму, за результатами якого населення окупованих територій указаної області нібито підтримало питання про входження Запорізької області до складу РФ на правах суб'єкта Російської Федерації, а 28.09.2022 забезпечили прийняття так званої Декларації про незалежність і суверенітет Запорізької області.

29.09.2022 президент РФ Путін В.В. видав Указ № 685 про визнання незалежності і суверенітету Запорізької області, що фактично є діями спрямованими на зміну меж території і державного кордону України.

30.09.2022 між президентом РФ Путіним В.В. та очільником російської окупаційної адміністрації Запорізької області Балшцьким Є.В., обвинувальний акт відносно якого за вчинення колабораційної діяльності на цей час розглядається у суді, підписано так звану Угоду між Російською Федерацією і Запорізькою областю про прийняття в Російську Федерацію Запорізької області та утворення в складі Російської Федерації нового суб'єкта. Указаний незаконний документ Конституційним Судом РФ було визнано таким, що відповідає Конституції Російської Федерації.

04.10.2022 президент РФ Путін В.В. підписав схвалений Державною Думою та Радою Федерації Федеральний закон Російської Федерації № 374-ФЗ,

яким ратифікував, так звану Угоду між Російською Федерацією і Запорозькою областю про утворення у складі Російської Федерації нового суб'єкта.

Того ж дня, 04.10.2022 президент РФ Путін В.В. підписав схвалений Державною Думою та Радою Федерацій Федеральний конституційний закон РФ № 7-ФКЗ, яким прийнято в Російську Федерацію Запорізьку область і утворено в складі Російської Федерації нового суб'єкта - Запорізької області.

Таким чином, анексія території України, зокрема частини Запорізької області, у тому числі м. Енергодар, заснована на застосуванні сили на території іншої держави, є незаконною і становить акт агресії (відповідно до Резолюції Генеральної Асамблеї ООН 3314 від 14.12.1974), а тому не може призвести до законного набуття Російською Федерацією захопленої території Запорізької області). Отже, ці території залишаються під режимом військової окупації.

Так, для реалізації спільного злочинного плану, спрямованого на захоплення і окупацію території України, та привласнення майна, а саме Запорізької атомної електростанції, яка розташована у м. Енергодар Запорізької області, політичним керівництвом РФ залучено військове командування РФ та представників російської Державної корпорації по атомній енергії «Росатом», як єдиного органу, уповноваженого від імені РФ здійснювати управління використанням атомної енергії, державне управління при здійсненні діяльності, пов'язаної з розробкою, виготовленням, утилізацією ядерної зброї та ядерних енергетичних установок військового призначення.

На військове командування РФ покладались завдання із забезпечення нападу та захоплення м. Енергодар і розташованої на його території Запорізької АЕС, розміщення на цій території військового контингенту та утримання указаної станції, для виконання якого останні залучили військовослужбовців ЗС РФ та підрозділи Внутрішніх військ МВС Росії (досудове розслідування за цими фактами здійснюється в іншому кримінальному провадженні).

Разом з цим, вказаний план політичного керівництва РФ, військового командування РФ, за сприяння керівництва ДК «Росатом», зокрема генерального директора Ліхачова О.Є., який діяв від імені та в інтересах ДК «Росатом», та інших невстановлених на цей час представників корпорації та АТ «Концерн Росенергоатом» та афілійованих з ними компаній, передбачав відключення Запорізької АЕС від об'єднаної енергетичної системи України та підключення до єдиної енергетичної системи Росії для виробництва і транспортування електроенергії в указану енергосистему для своїх внутрішньодержавних потреб.

Відключенням від об'єднаної енергетичної системи України Запорізької АЕС, яка є надзвичайно важливим та необхідним для виживання цивільного населення об'єктом критичної інфраструктури, серед іншого, вищевказані співучасники злочину переслідували мету створити на території України, у тому числі на окупованих її територіях, енергетичну кризу з метою створення непридатних для існування населення України умов, чим викликати у суспільства постійну психологічну напругу, змусити залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту та надзвичайних ситуацій техногенного характеру, зокрема

з метою змусити керівництво України піти на вигідні для Російської Федерації переговори щодо територіальних та політичних поступок.

Після відключення Запорізької АЕС від енергосистеми України указані співучасники злочину планували у подальшому передати її у власність РФ та підключити до єдиної енергетичної системи Росії для передачі виробленої указаною електростанцією електроенергії в єдину енергетичну систему Росії для забезпечення її внутрішніх потреб, у тому числі через лінії електропередач, які проходять по території окупованої АР Крим, акваторії Чорного моря на територію держави агресора.

Державна корпорація по атомній енергії «Росатом» (далі за текстом – ДК «Росатом»), (ОДРН 1077799032926, зареєстрована за адресою: вул. Велика Ординка, 24, м. Москва, 119017, РФ), - це юридична особа, створена Російською Федерацією у організаційно-правовій формі корпорації, яка функціонує з метою реалізації державної політики; здійснення правового регулювання; надання публічних послуг та управління державним майном у сфері використання ядерної енергії; розвитку і безпечного функціонування організації атомної енергетики та комплексів ядерної зброї РФ; забезпечення ядерної та радіаційної безпеки, нерозповсюдження ядерних матеріалів і технологій; розвитку ядерної науки, техніки та професійної освіти; міжнародного співробітництва у цій сфері, та діє відповідно до положень Федерального закону РФ №317-ФЗ «Про Державну корпорацію з атомної енергії «Росатом» від 13.11.2007.

Окрім забезпечення реалізації державної політики у сфері розвитку атомної галузі, виконання завдань державної програми озброєння та державного оборонного замовлення, ДК «Росатом» (далі Корпорація) спільно з Міністерством оборони РФ та військовими частинами ядерного забезпечення збройних сил РФ забезпечує обслуговування та розвиток боєприпасів збройних сил РФ в якісному та кількісному вираженні на рівні, що гарантує реалізацію політики РФ у сфері ядерного стримування. Корпорація і Міністерство оборони РФ щорічно представляють президенту РФ доповідь про стан ядерного комплексу РФ.

Указом президента РФ від 05.10.2016 Генеральним директором ДК «Росатом» призначено Ліхачова Олексія Євгеновича.

Відповідно до ч. 1 ст. 22 Федерального закону РФ №317-ФЗ, органами управління Корпорації є Наглядова рада Корпорації, Генеральний директор Корпорації та Правління Корпорації.

Відповідно до статті 23 Федерального закону РФ №317-ФЗ, Наглядова рада Корпорації є вищим органом управління Корпорації, складається з дев'яти членів, у тому числі восьми представників Президента Російської Федерації та Уряду Російської Федерації, а також Генерального директора Корпорації, який є членом Наглядової ради Корпорації за посадою. Голова Наглядової ради Корпорації призначається Президентом Російської Федерації з числа членів Наглядової ради Корпорації одночасно з призначенням членів Наглядової ради Корпорації. Члени Наглядової ради Корпорації, за винятком Генерального директора Корпорації, не працюють у Корпорації на постійній основі.

Відповідно до положень статті 26 Федерального закону РФ №317-ФЗ, Генеральний директор Корпорації є виключним виконавчим органом Корпорації та здійснює керівництво її повсякденною діяльністю. Генеральний директор Корпорації призначається на посаду і звільняється з посади Президентом Російської Федерації за поданням Голови Уряду Російської Федерації. Генеральний директор Корпорації бере участь у засіданнях Уряду Російської Федерації і запрошується на засідання федеральних органів виконавчої влади та органів державної влади суб'єктів Російської Федерації.

Відповідно до статті 27 Федерального закону РФ №317-ФЗ, Генеральний директор Корпорації реалізує такі повноваження:

- діє від імені Корпорації і представляє її інтереси без довіреності у відносинах з федеральними органами державної влади, органами державної влади суб'єктів Російської Федерації, органами місцевого самоврядування муніципалітетів, російськими та іноземними організаціями, міжнародними організаціями;

- очолює Правління Корпорації та організовує виконання рішень Наглядової ради Корпорації та Правління Корпорації;

- видає накази, розпорядження, інструкції та розпорядження про діяльність Корпорації;

- розподіляє обов'язки між своїми заступниками;

- приймає на роботу та звільняє з посади працівників Корпорації, укладає, змінює та розриває з ними трудові договори відповідно до законодавства про працю та інших нормативно-правових актів, що містять норми трудового права;

- приймає рішення про створення філій, про відкриття представництв і про створення установ Корпорації та затверджує положення про них або їх статuti;

- приймає рішення з інших питань діяльності Корпорації, крім питань, що належать до повноважень Наглядової ради та Правління Корпорації.

Відповідно до ч. 3 ст. 6 Федерального закону РФ №317-ФЗ, Корпорація є уповноваженим органом управління використанням атомної енергії, що здійснює повноваження і функції, передбачені цим Федеральним законом щодо організацій Корпорації та інших юридичних осіб, які здійснюють види діяльності в галузі використання атомної енергії, встановлені Федеральним законом «Про використання атомної енергії», а також види діяльності, пов'язані з розробкою, виготовленням, утилізацією ядерної зброї та ядерних енергетичних установок військового призначення.

Частина 7 цієї статті зазначає, що Корпорація на підставі рішень Уряду Російської Федерації наділяється повноваженнями щодо здійснення у встановленій сфері діяльності від імені Російської Федерації прав власника федерального майна. Перелік такого майна і порядок здійснення від імені Російської Федерації прав власника такого майна затверджуються Урядом Російської Федерації.

Частина 7¹ цієї статті зазначає, що Корпорація наділяється повноваженнями щодо здійснення від імені Російської Федерації в порядку і в межах, що визначені цим Федеральним законом, прав власника майна

федеральних державних унітарних підприємств, включених до переліку, який затверджується Президентом Російської Федерації відповідно до підпункту «б» пункту 1 частини 1 статті 5 цього Федерального закону (далі також - підвідомчі підприємства).

Частиною 8 цієї статті визначено, що Корпорація за рішеннями Президента Російської Федерації або Уряду Російської Федерації або Уряду Російської Федерації забезпечує виконання поставлених завдань у встановленій сфері діяльності.

Статтею 7 Федерального закону РФ №317-ФЗ визначено повноваження та функції Корпорації в галузі державного управління використанням атомної енергії, де серед іншого зазначено такі повноваження:

- розробляє пропозиції щодо формування державної політики в галузі використання атомної енергії, включно з науково-технічною, інвестиційною та структурною політикою, щодо розвитку та безпечного функціонування атомного енергопромислового та ядерного збройового комплексів Російської Федерації, атомного криголамного флоту, подає ці пропозиції на розгляд Президента Російської Федерації та до Уряду Російської Федерації і забезпечує їх реалізацію;

- організовує у взаємодії з уповноваженими федеральними органами виконавчої влади забезпечення фізичного захисту ядерних установок, радіаційних джерел, пунктів зберігання, ядерних матеріалів і радіоактивних речовин;

- здійснює взаємодію з уповноваженим органом Міністерства оборони Російської Федерації з питань підтримання, розвитку та експлуатації ядерного боєзапасу, забезпечення його ядерної безпеки, охорони та антитерористичної стійкості, контролю за проведенням ядерних випробувань за межами Російської Федерації;

- забезпечує контроль за обігом ядерних матеріалів у Російській Федерації;

- розробляє кадрову політику та єдину політику щодо формування системи оплати праці та соціального захисту працівників у Корпорації та в організаціях Корпорації і забезпечує реалізацію зазначеної політики;

- проводить перевірки (інспекції) установ Корпорації, акціонерних товариств Корпорації та їхніх дочірніх товариств, а також підвідомчих підприємств, пов'язані з реалізацією повноважень з управління атомною галуззю;

- здійснює контроль за забезпеченням ядерної, радіаційної, технічної та пожежної безпеки ядерних установок, радіаційних джерел і пунктів зберігання під час використання атомної енергії в установах Корпорації, в акціонерних товариствах Корпорації та їхніх дочірніх товариствах, а також на підвідомчих підприємствах;

- здійснює в порядку, встановленому Урядом Російської Федерації, ліцензування діяльності організацій з використання ядерних матеріалів і радіоактивних речовин під час проведення робіт з використання атомної енергії в оборонних цілях, включно з розробленням, виготовленням, випробуванням, транспортуванням (перевезенням), експлуатацією, зберіганням, ліквідацією та

утилізацією ядерної зброї та ядерних енергетичних установок військового призначення, за винятком діяльності військових частин і організацій Міністерства оборони Російської Федерації. Предметом ліцензійного контролю є дотримання зазначеними організаціями встановлених Корпорацією ліцензійних вимог та умов дії ліцензій, виконання рішень, що приймаються за результатами контрольних заходів;

- видає в порядку, встановленому Корпорацією, свідоцтва на право ведення робіт у галузі використання атомної енергії працівникам установ Корпорації, акціонерних товариств Корпорації та їх дочірніх товариств, а також підвідомчих підприємств, які здійснюють таку діяльність;

- приймає відповідно до законодавства Російської Федерації рішення про визнання організації придатною експлуатувати ядерну установку, радіаційне джерело або пункт зберігання і здійснювати діяльність з розміщення, проєктування, спорудження, експлуатації та виведення з експлуатації ядерної установки, радіаційного джерела або пункту зберігання, а також діяльність з поводження з ядерними матеріалами і радіоактивними речовинами;

- здійснює повноваження та функції органу державного управління в галузі поводження з радіоактивними відходами;

- організовує і здійснює в порядку, встановленому Урядом Російської Федерації, акредитацію в галузі використання атомної енергії;

Відповідно до положень статті 10 Федерального закону РФ №317-ФЗ, Корпорація здійснює такі повноваження та функції щодо забезпечення безпеки при використанні ядерної енергії:

- бере участь у розробленні обов'язкових федеральних правил і норм, що встановлюють вимоги до безпечного використання атомної енергії, і погоджувати їх у встановленому порядку;

- здійснює державний облік і контроль ядерних матеріалів, радіоактивних речовин і радіоактивних відходів в порядку, встановленому Урядом РФ, а також забезпечує виконання робіт, пов'язаних з функціонуванням, методичним забезпеченням і вдосконаленням системи державного обліку і контролю в цій сфері;

- здійснює державний контроль за радіаційною обстановкою в районах розташування ядерних установок, джерел іонізуючого випромінювання та сховищ, що належать установам Корпорації, акціонерним товариствам Корпорації та їх дочірнім підприємствам, а також підвідомчим підприємствам;

- здійснює державний контроль за виконанням заходів щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, у тому числі ядерних аварій та радіаційних аварій, в установах Корпорації, в акціонерних товариствах Корпорації та їх дочірніх підприємствах, а також на підвідомчих підприємствах;

- представляє інтереси Російської Федерації в міжнародних організаціях з питань забезпечення ядерної та радіаційної безпеки при транспортуванні (транспортуванні) ядерних матеріалів, радіоактивних речовин та виробів з них;

Відповідно до ч. 1 ст. 15 Федерального закону РФ №317-ФЗ, з метою досягнення встановлених законом цілей, Корпорація організовує такі види діяльності:

– виробництво, передача, розподіл та реалізація електричної та теплової енергії, а також надання супутніх послуг (виконання робіт);

– забезпечення захисту та фізичного захисту особливо радіаційно небезпечних та ядерно небезпечних об'єктів, ядерних матеріалів та радіоактивних речовин (у тому числі при їх транспортуванні (транспортуванні), ядерних установок та сховищ;

Відповідно до положень статті 5 Федерального закону РФ №317-ФЗ «Про Державну корпорацію з атомної енергії «Росатом» від 13.11.2007 Президент Російської Федерації:

1) затверджує:

а) перелік акціонерних товариств, які перебувають у федеральній власності та акції яких підлягають передачі Корпорації як майнового внеску Російської Федерації;

б) перелік федеральних державних унітарних підприємств, щодо яких Корпорація здійснює від імені Російської Федерації повноваження власника майна;

в) перелік федеральних державних унітарних підприємств, майнові комплекси яких підлягають передачі Корпорації як майнового внеску Російської Федерації, і порядок здійснення такого внеску;

г) перелік федеральних державних унітарних підприємств, що підлягають перетворенню на акціонерні товариства, акції яких будуть передані Корпорації як майновий внесок Російської Федерації, і порядок здійснення такого внеску;

д) положення про взаємодію Корпорації та Міністерства оборони Російської Федерації;

е) положення про уповноважений орган Міністерства оборони Російської Федерації з питань підтримання, розвитку та експлуатації ядерного боезапасу, забезпечення його ядерної безпеки, охорони та антитерористичної стійкості, контролю за проведенням ядерних випробувань за межами Російської Федерації;

1⁻¹) присвоює федеральним державним унітарним підприємствам статус федеральних ядерних організацій;

2) призначає голову та інших членів наглядової ради Корпорації і припиняє їх повноваження;

3) призначає на посаду та звільняє з посади генерального директора Корпорації відповідно до статті 26 цього Федерального закону;

4) приймає інші рішення відповідно до цього Федерального закону та інших федеральних законів.

2. Уряд Російської Федерації:

1) затверджує:

а) порядок передачі Корпорації майнового внеску Російської Федерації в частині, не врегульованій цим Федеральним законом;

б) перелік федерального майна, що передається Корпорації як майновий внесок Російської Федерації відповідно до частини 2 статті 18 цього Федерального закону;

в) перелік федеральних державних установ, що передаються Корпорації;

г) перелік федерального майна, яке не закріплено на праві господарського відання або оперативного управління за федеральними державними унітарними підприємствами або федеральними державними установами і права власника якого від імені Російської Федерації здійснює Корпорація;

е) державне оборонне замовлення Корпорації;

ж) регламент Корпорації;

з) порядок відрахування коштів на формування спеціальних резервних фондів Корпорації;

і) порядок ліцензування діяльності організацій з використання ядерних матеріалів і радіоактивних речовин під час проведення робіт з використання атомної енергії в оборонних цілях, включно з розробкою, виготовленням, випробуванням, транспортуванням (перевезенням), експлуатацією, зберіганням, ліквідацією та утилізацією ядерної зброї та ядерних енергетичних установок військового призначення, за винятком діяльності військових частин та організацій Міністерства оборони Російської Федерації в цій сфері, а також порядок видачі ліцензій та припинення їхньої дії; і) положення про організацію ліцензування контролю за діяльністю організацій з використання ядерних матеріалів та радіоактивних речовин;

к) положення про організацію та здійснення ліцензійного контролю за діяльністю організацій з використання ядерних матеріалів і радіоактивних речовин під час проведення робіт з використання атомної енергії в оборонних цілях, включно з розробленням, виготовленням, випробуванням, транспортуванням (перевезенням), експлуатацією, зберіганням, ліквідацією та утилізацією ядерної зброї та ядерних енергетичних установок військового призначення, за винятком діяльності військових частин та організацій Міністерства оборони Російської Федерації в цій сфері;

л) порядок розроблення федеральних норм і правил у сфері безпеки ядерної зброї та ядерних енергетичних установок військового призначення, що встановлюють обов'язкові вимоги в галузі безпеки ядерної зброї та ядерних енергетичних установок військового призначення; зразків озброєння, військової та спеціальної техніки з використанням ядерних збройових технологій; (Доповнення підпунктом - Федеральний закон від 11.06.2021 № 170-ФЗ);

2) приймає інші рішення відповідно до цього Федерального закону, інших федеральних законів, нормативних правових актів Президента Російської Федерації.

Частиною 1 статті 17 Федерального закону РФ №317-ФЗ зазначено, що майном Корпорації є її власність.

Частина 4 цієї статті зазначає, що Корпорація має право за рахунок свого майна, зокрема, засновувати філії та відкривати представництва, у тому числі за межами Російської Федерації; та створювати установи Корпорації.

Відповідно до ч. 1 ст. 16 Федерального закону РФ №317-ФЗ, Корпорація є засновником установ Корпорації та власником їх майна.

Згідно ч. 1 статті 16¹ Федерального закону РФ №317-ФЗ, по відношенню до підвідомчої установи корпорація виконує такі функції засновника і прав власника свого майна:

- розробляє проекти наказів Уряду РФ про створення, реорганізацію та ліквідацію підвідомчого установи і вносить їх на розгляд Уряду РФ;
- затверджує статут підвідомчої установи, у тому числі визначає види діяльності підвідомчого закладу, вносить до нього зміни;
- проводити реорганізацію та ліквідацію підвідомчого закладу в порядку, встановленому законодавством РФ;
- передає підвідомчій установі майно на основі права оперативного управління;
- призначає на посаду та звільняє з посади керівника підвідомчої установи, укладає, змінює та розриває з ним трудовий договір відповідно до законодавства про працю та інших нормативних правових актів, що містять норми трудового законодавства;
- вилучає у підвідомчої установи зайве, невикористане або використане не за призначенням майно, закріплене за ним власником або придбане підвідомчим закладом за рахунок коштів, виділених власником на придбання цього майна;
- дає згоду на створення філій та відкриття представництв підвідомчої установи;

Частиною 2 цієї статті зазначено, що по відношенню до підвідомчої установи корпорація, серед іншого має право: розробити кадрову політику та єдину політику формування системи оплати праці та соціального захисту працівників підвідомчого закладу; проводити ревізії (перевірки) підвідомчої установи, пов'язані з виконанням нею своїх повноважень у встановленій сфері діяльності;

Також, відповідно до ч. 1 статті 8¹ Федерального закону РФ №317-ФЗ, Корпорація здійснює щодо підвідомчих підприємств такі повноваження щодо здійснення прав власника майна:

- затверджує статuti підвідомчих підприємств, вносить до них зміни, формує статутні фонди зазначених підприємств;
- закріплює федеральне майно в господарському віданні за підвідомчими підприємствами;
- приймає рішення про перерозподіл федерального майна, закріпленого за підлеглими підприємствами на основі права господарського управління між цими підприємствами або між цими підприємствами і підвідомчою установою;
- призначає на посаду та звільняє з посади керівників підвідомчих підприємств, укладає, змінює і припиняє трудові договори з ними відповідно до трудового законодавства та інших нормативних правових актів, що містять норми трудового права;
- приймає рішення з принципів питань діяльності підвідомчих підприємств, у тому числі погоджує призначення головних конструкторів підвідомчих підприємств;
- визначає порядок складання, затвердження та встановлення показників планів (програм) фінансово-господарської діяльності підвідомчих підприємств;
- здійснює контроль за використанням за призначенням майна, що належить підвідомчим підприємствам, та за його збереженням;

- затверджує стратегію діяльності та показники економічної ефективності діяльності підвідомчих підприємств і контролює їх виконання;
- дає підвідомчим підприємствам завдання, обов'язкові для виконання;
- дає згоду на розпорядження нерухомим майном, на укладення угод, в яких зацікавлений керівник підвідомчого підприємства, а у випадках, встановлених федеральними законами, іншими нормативними правовими актами або статутами підвідомчих підприємств, на укладення інших угод;
- дає згоду на створення філій та відкриття представництв підвідомчих підприємств;
- затверджує структуру федеральних ядерних організацій і граничну чисельність їх працівників;
- погоджує прийняття на роботу і звільнення з роботи наукових керівників, головних інженерів, головних технологів федеральних ядерних організацій, укладення, зміну і припинення трудових договорів з ними;

Частина 1 статті 37 Федерального закону РФ №317-ФЗ визначає, що майнові комплекси федеральних державних унітарних підприємств, а також майно, закріплене за федеральними державними установами на праві оперативного управління, передаються Корпорації в якості майнового внеску Російської Федерації на підставі рішень Президента Російської Федерації і Уряду Російської Федерації, прийнятих відповідно до цього Федерального законом.

Частиною 1 статті 18 Федерального закону РФ №317-ФЗ визначено, що в якості майнових внесків Російської Федерації перераховуються, зокрема: майнові комплекси федеральних державних унітарних підприємств за переліком, затвердженим Президентом РФ відповідно до підпункту "с" пункту 1 частини 1 статті 5 цього Федерального закону; а також майно, переведене на право оперативного управління федеральними державними установами, передане Корпорації за переліком, затвердженим Урядом РФ відповідно до підпункту "в" пункту 1 частини 2 статті 5 цього Федерального закону;

Частиною 2 цієї статті зазначено, що крім вказаного в частині 1 цієї статті майна, в якості майнових внесків Російської Федерації на підставі рішення Уряду Російської Федерації Корпорації може бути передано інше федеральне майно.

Таким чином, враховуючи наявність у керівництва ДК «Росатом», та інших підпорядкованих або включених у структуру корпорації юридичних осіб, зазначених вище повноважень, а також враховуючи наявність у їх представників спеціальних знань у сфері управління та використання атомної енергетики, на них вищим політичним керівництвом РФ покладались завдання із організації вивчення технологічних особливостей Запорізької атомної станції, утримання всього майнового комплексу, контролю за процесами та управління установками, що містять небезпечні сили, забезпечення безпеки під час їх роботи, а також організація її роботи з метою подальшої експлуатації станції на користь РФ, та інші пов'язані із цим завдання.

Для цього Генеральний директор Корпорації Ліхачов О.Є., який діяв від імені та в інтересах ДК «Росатом», та інші не встановлені на цей час представники ДК «Росатом», перебуваючи за місцем роботи за адресою: вул. Велика Ординка, 24, у м. Москва, РФ, та інших не встановлених на цей час

місцях на території Російської Федерації, залучили представників акціонерного товариства «Російський концерн по виробництву електричної та теплової енергії на атомних станціях» (ОДРН 5087746119951, зареєстроване за адресою: ул. Ферганська, 25, м. Москва, 109507, РФ, далі за текстом - АТ «Концерн Росенергоатом»), представники якого володіють спеціальними знаннями у сфері атомної енергетики, оскільки основною діяльністю цього Концерну є виробництво електричної та теплової енергії на підпорядкованих йому атомних станціях, та кінцевим бенефіціаром якого є ДК «Росатом».

Так, політичне керівництво та військове командування РФ, керівництво ДК «Росатом», АТ «Концерн Росенергоатом», а також представники цих та афілійованих з ними юридичних осіб, організували та здійснили нанесення силами окремих підрозділів ЗС РФ та інших військових формувань РФ (досудове розслідування відносно яких здійснюється в іншому кримінальному провадженні), систематичних обстрілів по підстанціям та повітряним лініям електропередачі, що з'єднують Запорізьку атомну електростанцію з об'єднаною енергетичною системою України

З цією метою генеральним директором ДК «Росатом» Ліхачовим О.Є., який діяв від імені та в інтересах ДК «Росатом», за сприяння невстановлених на цей час представників керівного складу очолюваної ним корпорації, та підпорядкованого їй АТ «Концерн Росенергоатом» і його відокремлених підрозділів, організовано прибуття на Запорізьку АЕС представників зазначених російських юридичних осіб для використання їх спеціальних знань, навичок і компетенцій в області атомної енергетики та управління ядерними об'єктами.

Так, протягом періоду часу з початку березня 2022 року по, щонайменше, листопад 2022 року на територію Запорізької АЕС працівників Калінінської АЕС, Ростовської АЕС і Балаківської АЕС, АТ «Концерн Росенергоатом», а також інші не встановлені на цей час представники ДК «Росатом» та афілійованих з ним юридичних осіб.

Зокрема, для реалізації спільного злочинного плану організовано прибуття на Запорізьку АЕС громадянина РФ Романенко О.Є. (досудове розслідування відносно якого здійснюється в окремому кримінальному провадженні), який до початку березня 2022 року і в період з березня 2022 року до 03.10.2022 працював на посаді головного інженера Балаківської атомної електростанції (розташована у м. Балаково, Саратовської області, РФ), яка є відокремленим підрозділом АТ «Концерн Росенергоатом», та якого з 03.10.2022 призначено генеральним директором Акціонерного товариства «Експлуатуюча організація Запорізької АЕС», засновником якої є АТ «Концерн Росенергоатом».

На початку червня 2022 року на Запорізьку АЕС у складі групи фахівців у сфері атомної енергетики зазначених компаній, повний склад групи на цей час досудовим слідством не встановлений прибув громадянин РФ Атакішев Е.І. (досудове розслідування відносно якого здійснюється в окремому кримінальному провадженні), який до 03.10.2022 обіймав посаду в Ростовській атомній електростанції (розташована у Ростовській області РФ за 12 км від міста Волгодонськ на березі Цимлянського водосховища, РФ), яка є відокремленим підрозділом російського АТ «Концерн Росенергоатом», а з 03.10.2022

призначено у підпорядкування Романенку О.Є. на посаду заступника генерального директора - директора з виробництва та експлуатації АЕС російського підприємства Акціонерне товариство «Експлуатуюча організація Запорізької АЕС».

Також, в середині квітня 2022 року на Запорізьку АЕС прибув громадянин РФ Горбунов А.Б. (досудове розслідування відносно якого здійснюється в окремому кримінальному провадженні), у складі групи фахівців у сфері атомної енергетики зазначених компаній, повний склад групи на цей час досудовим слідством не встановлений. У подальшому Горбунова А.Б., який до цього працював головним інженером Ростовської АЕС, призначено у підпорядкування Романенку О.Є. на посаду головного інженера Акціонерного товариства «Експлуатуюча організація Запорізької АЕС».

Окрім зазначених, Генеральним директором ДК «Росатом» Ліхачовим О.Є., який діяв від імені та в інтересах ДК «Росатом», організовано прибуття інших представників ДК «Росатом» та підконтрольних йому юридичних осіб, особи яких на цей час досудовим слідством не встановлені.

Вказаним представникам російських юридичних осіб, співучасники злочину визначили роль співвиконавців під час реалізації спільного плану щодо нападу на Запорізьку АЕС, відключення Запорізької АЕС від об'єднаної енергетичної системи України з наступним її підключенням до єдиної енергетичної системи Росії, та привласнення Запорізької АЕС, а останні погодилися її виконати.

Зокрема, Генеральним директором ДК «Росатом» Ліхачовим О.Є., який діяв від імені та в інтересах ДК «Росатом», з метою організації виконання спільного загального злочинного умислу, покладено на представників АТ «Концерн Росенергоатом» та інших представників афілійованих з ДК «Росатом» компаній, завдання, які забезпечать реалізацію загального злочинного плану, а саме:

- вивчення виробничо-технічної та організаційної документації, програмного забезпечення, схем географічного розміщення об'єктів станції, особливостей роботи ядерних установок, обслуговуючих елементів та вузлових пунктів, а також персоналу Запорізької АЕС для розроблення алгоритму дій, спрямованих на від'єднання атомної електростанції від об'єднаної енергетичної системи України, та підключення до єдиної енергетичної системи Росії, а також блокування ДП «НАЕК «Енергоатом» можливості віддаленого зняття інформації з датчиків глибокоешелонованої системи безпеки на станції;

- забезпечення розробки, погодження і реалізації програми перепідключення для подачі напруги на шини власних потреб Запорізької АЕС від підстанції 330 кВ Джанкой з окупованої території АР Крим;

- проведення роботи з персоналом Запорізької АЕС, які є громадянами України, щодо їхнього переходу на сторону Російської Федерації з подальшим їх працевлаштуванням на атомній електростанції після передачі її у власність РФ, недопущення виїзду працівників станції за межі тимчасово окупованої території м. Енергодар;

– після прийняття рішення політичним керівництвом РФ щодо включення Запорізької області в Російську Федерацію і утворення в складі останньої нового суб'єкта – Запорізької області, здійснювати керівництво станцією, у тому числі у складі керуючої ланки посадових осіб спеціально створеного російського підприємства Акціонерне товариство «Експлуатуюча організація Запорізької АЕС», яке забезпечуватиме експлуатацію енергоблоків указаної атомної електростанції, поступову заміну персоналу станції на осіб, які підтримують дії окупаційної адміністрації та РФ;

– організувати та забезпечувати безперебійну роботу Запорізької АЕС та постачання електричної енергії для внутрішніх потреб РФ, у тому числі виконувати заходи з одержання АЕС дозволів (ліцензій) відповідно до російського законодавства у сфері використання атомної енергії, розроблення нормативної і технічної документації, одержання відповідних дозволів щодо пуску енергоблоків Запорізької АЕС;

– співпрацювати з представниками окупаційної адміністрації, збройних сил РФ з метою досягнення спільного плану вищого політичного керівництва РФ та військового командування РФ.

Для реалізації цих завдань Генеральний директор ДК «Росатом» Ліхачов О.Є., який діяв від імені та в інтересах ДК «Росатом», за сприяння інших не встановлених на цей час представників керівного складу ДК «Росатом» та АТ «Концерн Росенергоатом», виконуючи спільний злочинний план, діючи умисно, за попередньою змовою групою осіб з політичним керівництвом РФ, військовим командуванням РФ, усвідомлюючи, що Запорізька АЕС належить на праві власності Україні, є надзвичайно важливим об'єктом критичної інфраструктури, необхідним для виживання цивільного населення України в умовах збройного конфлікту, у тому числі на тимчасово окупованих РФ територіях України, за своїм призначенням не відноситься до об'єктів військового характеру, об'єктів подвійного призначення, не використовується у військових цілях, не вносить ефективний вклад у воєнні дії та не виробляє електроенергію для регулярної істотної і безпосередньої підтримки воєнних операцій, а також об'єктів оборонно-промислового комплексу України, а значить є цивільним об'єктом, напад на який та доведення якого до непридатності заборонено міжнародним гуманітарним правом, розуміючи, що відключення її від об'єднаної енергетичної системи України призведе до виникнення на території України надзвичайної ситуації техногенного характеру, порушуючи вимоги ст. ст. 1, 147 Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949, ст. ст. 23, 42, 55, 53 IV Гаазької Конвенції від 18.10.1907 про закони і звичаї війни на суходолі, ст. ст. 1, 48, 49, 51, 52, 54, 56, 57, 85 Додаткового протоколу I, перебуваючи за місцем роботи за адресою: вул. Велика Ординка, 24, у м. Москва, РФ, та інших не встановлених на цей час місцях на території Російської Федерації, залучив представників зазначених вище юридичних осіб, зокрема Романенка О.Є., Атакішева Е.І., Горбунова А.Б., які у період з початку березня 2022 року та, щонайменше, до листопада 2022 року перебували на території Запорізької АЕС, а також в інших невстановлених досудовим слідством місцях на окупованих територіях України і території Російської

Федерації, та надав вказівки і доручення про відключення Запорізької АЕС від об'єднаної енергосистеми України та сприяння у цьому іншим представникам ДК «Росатом», АТ «Концерн Росенергоатом» і афілійованих з ними юридичних осіб, координації їх дій, узгодження спільних дій з діями не встановлених на цей час представників командування ЗС РФ та підпорядкованих їм військовослужбовців ЗС РФ, з метою забезпечення її підключення до єдиної енергетичної системи Росії і генерації електроенергії для забезпечення власних внутрішньодержавних потреб РФ, а також сприяти невстановленим на цей час військовослужбовцям ЗС РФ іншим чином, зокрема у розміщенні на території Запорізької АЕС військової техніки.

Зокрема, підпорядковані Ліхачову О.Є. представники ДК «Росатом», АТ «Концерн Росенергоатом» та афілійованих з ними юридичних осіб, повний склад представників яких на цей час слідством не встановлені, вивчали виробничо-технічну та організаційну документацію, програмне забезпечення, схеми географічного розміщення об'єктів станції, особливості роботи ядерних установок, обслуговуючих елементів та вузлових пунктів, а також інструкції персоналу Запорізької АЕС, схеми повітряних ліній електропередач, які з'єднують атомну електростанцію та об'єднану енергосистему України.

За результатами такого вивчення, у період з 15.07.2022 по 02.08.2022 група співробітників ДК «Росатом» та АТ «Концерн Росенергоатом», перебуваючи безпосередньо на території Запорізької АЕС в окупованому місті Енергодар Запорізької області, визначали повітряні лінії електропередачі та підстанції, з'єднання з якими необхідно розірвати для реалізації плану по від'єднанню станції від ОЕС України, а також розробляли та, у подальшому, погоджували з керівництвом ДК «Росатом» та АТ «Концерн Росенергоатом» Програму перепідключення для подачі електроенергії на шини власних потреб Запорізької АЕС від підстанції 330 кВ Джанкой, яка мала бути введена після реалізації плану щодо відключення Запорізької АЕС від ОЕС України. Вказана програма передбачала підключення станції за транзитом: ПС 330 кВ Джанкой – ПС 330 кВ Каховська – Запорізька ТЕС – Запорізька АЕС, та надавала можливість також забезпечувати передачу згенерованої станцією електричної енергії в енергетичну систему РФ.

Після розроблення і погодження указаної програми, а також визначення повітряних ліній та підстанцій для відключення повітряних ліній електропередачі для від'єднання атомної станції від об'єднаної енергетичної системи України, щонайменше з 04.08.2022 політичне керівництво і військове командування РФ, враховуючи дані, надані Романенком О.Є., Горбуновим А.Б., Атакіщевим Е.І. та іншими не встановленими на цей час представниками зазначених вище юридичних осіб, використовуючи підпорядковані ЗС РФ для нанесення систематичних артилерійських обстрілів по лініям електропередачі та підстанціям, досягли цілей фактичного від'єднання її від об'єднаної енергетичної системи України.

Вказані дії призвели до створення енергетичної кризи в Україні, у тому числі на окупованих РФ територіях України, у зв'язку з зупинкою передачі згенерованої електричної енергії від Запорізької АЕС до ОЕС України, а

припинення подачі електроенергії для забезпечення власних потреб Запорізької АЕС, що є необхідним критерієм безпечної експлуатації ядерних установок та роботи сухого сховища відпрацьованого ядерного палива, призвело до застосування передбачених екстрених заходів реагування персоналу та зміни у роботі станції. Виведення з придатного стану цивільних об'єктів, необхідних для виживання цивільного населення, створило загрозу для існування цивільного населення України.

При цьому вище політичне керівництво РФ, генеральний директор ДК «Росатом» Ліхачов О.Є. та інші представники корпорації та афілійованих з нею юридичних осіб, з метою приховання своїх протиправних дій, у своїх офіційних коментарях та під час пропагандистської діяльності звинувачували політичне та військове керівництво України та підкреслювали, що напади та дестабілізація роботи Запорізької АЕС нібито організовані та здійснені українською стороною цього міжнародного збройного конфлікту, зокрема військовослужбовцями ЗС України, що не відповідає дійсності.

Таким чином, вказані вище співучасники штучно створили необхідність підключення Запорізької АЕС до єдиної енергосистеми Росії, а також отримали можливість вивчення досвіду її експлуатації в штучно створених умовах порушення правил ядерної безпеки та здійснення психологічного тиску на громадян України та світову спільноту.

Спільними діями політичного керівництва РФ, військового командування РФ, підрозділів ЗС РФ і інших військових формувань РФ, керівництва ДК «Росатом», зокрема Генерального директора Ліхачова О.Є., який діяв від імені та в інтересах ДК «Росатом», АТ «Концерн Росенергоатом» та посадових осіб підконтрольних їм юридичних осіб, реалізовано спільний план, спрямований на напад на Запорізької АЕС та руйнування Об'єднаної енергетичної системи України.

Так у подальшому, вчиняючи незаконні дії спрямовані на анексію окупованої території Запорізької області до складу РФ, як нового суб'єкту федерації, політичне керівництво РФ, керівництво ДК «Росатом», зокрема Генеральний директор Ліхачов О.Є., який діяв від імені та в інтересах ДК «Росатом», АТ «Концерн Росенергоатом», особи яких на цей час досудовим слідством не встановлені, продовжили реалізовувати спільний план спрямований на привласнення об'єктів Запорізької АЕС, з наступним підключенням її до енергетичної системи Російської Федерації та привласненням виробленої електроенергії для внутрішніх потреб Росії.

Так, представниками підпорядкованого ДК «Росатом» російського АТ «Концерн Росенергоатом» 03.10.2022 утворено російське Акціонерне товариство «Експлуатуюча організація Запорізької АЕС» (ОДРН 1227700626350, зареєстроване за адресою: вул. Ферганская, 25, к. 1, поверх/приміщ. 10/1009, муніципальний округ Вихіно-Жулебіно, м Москва, 109507, РФ), генеральним директором якого призначено Романенка О.Є.

Після підписання конституційного закону РФ № 7-ФКЗ, президент РФ Путін В.В. 05.10.2022 видав Указ № 711 «Про особливості правового регулювання в області використання атомної енергії на території Запорізької

області», яким уповноважив створене АТ «Експлуатуюча організація Запорізької АЕС» здійснювати експлуатацію та вивід з експлуатації об'єктів використання атомної енергії Запорізької атомної електростанції.

Водночас, Указом № 711 президент РФ Путін В.В. зобов'язав уряд РФ забезпечити прийняття у федеральну власність об'єктів використання атомної енергії Запорізької АЕС та іншого майна, необхідного для її діяльності, господарське ведення Запорізької АЕС якого забезпечити за федеральним державним унітарним підприємством «Запорізька АЕС».

На виконання цього указу президента РФ головою уряду РФ Мішустіним М.В. видано розпорядження від 07.10.2022 № 2938-р., яким утворено федеральне державне унітарне підприємство «Запорізька АЕС» (ОДРН 1227700644270, зареєстроване за адресою: Ш. Пакгаузне, 19, муніципальний округ Головинський, м. Москва, 125438, РФ, скорочена назва ФДУП «ЗАЕС»).

Після прийняття президентом Путіним В.В. Федерального конституційного закону РФ від 04.10.2022 № 7-ФКЗ, яким прийнято в Російську Федерацію Запорізьку область і утворено в складі Російської Федерації новий суб'єкт - Запорізька область, та Указу від 05.10.2022 № 711 «Про особливості правового регулювання в області використання атомної енергії на території Запорізької області», яким передано у федеральну власність об'єкти Запорізької АЕС.

Генеральний директор ДК «Росатом» Ліхачов О.Є., який діяв від імені та в інтересах ДК «Росатом», діючи умисно, за попередньою змовою групою осіб з політичним керівництвом РФ, а також іншими представниками ДК «Росатом» та афілійованих з ним юридичних осіб, особи яких на цей час досудовим слідством не встановлені, виконуючи визначену їм політичним керівництвом РФ роль щодо забезпечення незаконного утримання і експлуатації окупованої Запорізької АЕС, оскільки останні володіють спеціальними знаннями, навичками і компетенціями у сфері управління та експлуатації об'єктів атомної енергетики, за попередньою змовою групою осіб усвідомлюючи, що Запорізька АЕС належить на праві власності Україні, є надзвичайно важливим цивільним об'єктом критичної інфраструктури, за своїм призначенням не відноситься до об'єктів військового характеру, об'єктів подвійного призначення, не використовується у військових цілях, не вносить ефективний вклад у воєнні дії та не виробляє електроенергію для регулярної істотної і безпосередньої підтримки воєнних операцій, а значить є цивільним об'єктом, напад на який та доведення якого до непридатності заборонено міжнародним гуманітарним правом, розуміючи, що Держава-окупант повинна зберігати капітальну цінність цих майнових об'єктів і управляти ними згідно з правилами узуфрукту, та що захоплення і привласнення цього об'єкту не вимагається військовою необхідністю, шляхом віддання вказівок, наказів і розпоряджень підлеглим представникам ДК «Росатом» та афілійованих з ним юридичних осіб, і координації їх дій, всупереч вимог ст. ст. 1, 147 Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949, ст. ст. 23, 42, 55, 53 IV Гаазької Конвенції від 18.10.1907 про закони і звичаї війни на суходолі, ст. ст. 1, 48, 49, 51, 52, 54,

56, 57, 85 Додаткового протоколу I, у період часу з початку березня 2022 року до початку жовтня 2022 року перебуваючи за місцем роботи за адресою: вул. Велика Ординка, 24, у м. Москва, РФ, та інших не встановлених на цей час місцях на території Російської Федерації, організовує і забезпечує виконання указаними співучасниками злочину визначених злочинним планом завдань щодо: незаконного утримання та експлуатації Запорізької АЕС з метою подальшого незаконного привласнення, що не викликано воєнною необхідністю, підключення в єдину енергосистему Росії і генерації електричної енергії на користь РФ, з усіма особливостями використання фінансових, матеріальних та інших ресурсів; погодження необхідної нормативної, ліцензійної і технічної документації, в тому числі щодо дозволів на запуск енергоблоків Запорізької АЕС, а також, використовуючи інші передбачені законодавством РФ надані йому повноваження, забезпечує перехід працюючого персоналу Запорізької АЕС, які є громадянами України на сторону РФ, шляхом укладення з останніми нових трудових контрактів із указаними юридичними особами Російської Федерації.

Після прийняття Указу президента РФ від 05.10.2022 № 711 та розпорядження Уряду РФ від 07.10.2022 № 2938-р, якими право власності на Запорізьку АЕС ніби то змінено на користь Російської Федерації, усвідомлюючи незаконність зазначених нормативно-правових актів, Генеральний директор ДК «Росатом» Ліхачов О.Є., діючи від імені та в інтересах ДК «Росатом», умисно, за попередньою змовою групою осіб з політичним керівництвом РФ, представниками АТ «Концерн Росенергоатом», ФДУП «ЗАЕС», АТ «Експлуатуюча організація Запорізька АЕС» та Запорізької АЕС, а також іншими представниками ДК «Росатом» та афілійованих з ним юридичних осіб, особи яких на цей час досудовим слідством не встановлені, всупереч вимог ст. ст. 1, 147 Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949, ст. ст. 23, 42, 55, 53 IV Гаазької Конвенції від 18.10.1907 про закони і звичаї війни на суходолі, ст. ст. 1, 48, 49, 51, 52, 54, 56, 57, 85 Додаткового протоколу I, у період часу з початку жовтня 2022 року та по цей день, перебуваючи за місцем роботи за адресою: вул. Велика Ординка, 24, у м. Москва, РФ, та інших не встановлених на цей час місцях на території Російської Федерації, продовжує організовувати та забезпечувати виконання указаними співучасниками злочину завдань щодо: незаконного утримання та експлуатації Запорізької АЕС з метою подальшого незаконного привласнення, підключення в єдину енергосистему Росії і генерації електричної енергії на користь РФ, таким чином організувавши виконання спільного злочинного плану, спрямованого на руйнування об'єднаної енергетичної системи України шляхом виключення з неї потужностей Запорізької АЕС, що призвело до масштабної енергетичної кризи в Україні, у тому числі на тимчасово окупованих РФ окремих територіях України, що створило загрозу для існування цивільного населення, а також забезпечило захоплення і привласнення належного на праві власності державі Україна цивільного об'єкту Запорізька АЕС, що не викликано воєнною необхідністю.

Внаслідок цих злочинних дій, Україна в особі Державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» фактично

позбавлена можливості на праві власності користуватись та розпоряджатись рухомим і нерухомим майном Запорізької АЕС, розташованим за адресою: вул. Промислова, 133, м. Енергодар, Запорізька область, а саме: енергоблоками, спорудами, сховищами, виробничими приміщеннями, спеціальним обладнанням та технічними засобами, а також не може здійснювати виробництво і передачу електроенергії в об'єднану енергетичну систему України для енергозабезпечення об'єктів цивільної інфраструктури необхідних для виживання цивільного населення. Зупинення Запорізької АЕС призвело до значного дефіциту електроенергії в Україні.

Наслідком припинення виробництва Запорізькою АЕС електроенергії є недоотримання об'єднаною енергетичною системою України електроенергії в обсязі понад 56 млн кВт·год, вартість якої становить не менше 120 млрд гривень.

Таким чином, Генеральний директор ДК «Росатом» Ліхачов О.Є., який діяв від імені та в інтересах ДК «Росатом», та інші співучасники здійснили протиправні дії, спрямовані на захоплення, руйнування та привласнення державного майна України, яке є цивільним об'єктом, який не здійснює регулярної істотної і безпосередньої підтримки воєнних операцій, та який є необхідним для виживання цивільного населення, що не було пов'язано з воєнною необхідністю.

Дії Ліхачова О.Є., вчинені від імені та в інтересах російської юридичної особи ДК «Росатом», призвели до отримання нею неправомірної вигоди та створили умови для отримання такої вигоди у вигляді майнового комплексу Запорізької атомної станції.

Враховуючи викладене, Ліхачов Олексій Євгенович обґрунтовано підозрюється у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також віддання наказу про порушення законів і звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчиненому за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого, ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України.

Крім того, Ліхачовим О.Є. як генеральним директором ДК «Росатом», з метою реалізації спільного з політичним керівництвом РФ злочинного плану на утримання захопленого цивільного об'єкту та його привласнення, діючи умисно, за попередньою змовою групою осіб з політичним керівництвом РФ, та іншими представниками ДК «Росатом» та АТ «Концерн Росенергоатом», особи яких на цей час досудовим слідством не встановлені, з якими узгоджувались дії, за попередньою змовою групою осіб з командуванням ЗС РФ і іншими військовими формуваннями РФ, особи яких на цей час не встановлені, які постійно знаходяться на території станції та забезпечують її утримання, організовано прибуття на територію Запорізької АЕС протягом періоду часу з початку березня 2022 року по, щонайменше, листопад 2022 року працівників Калінінської АЕС, Ростовської АЕС і Балаківської АЕС АТ «Концерн Росенергоатом», зокрема

Романенко О.Є., Атакіщев Е.І., Горбунов А.Б. (досудове розслідування відносно яких здійснюється в інших кримінальних провадженнях), а також інших не встановлених на цей час представників ДК «Росатом» та афілійованих з ними юридичних осіб, яким Ліхачов О.Є. за сприяння інших підпорядкованих йому представників керівного складу ДК «Росатом» та АТ «Концерн Росенергоатом» надано вказівки і розпорядження, спрямовані на забезпечення нападу на Запорізьку АЕС в період окупації, її утримання, привласнення та експлуатації на користь РФ, та забезпечення переходу працюючого персоналу Запорізької АЕС, які є громадянами України, на сторону РФ.

Так, реалізуючи спільний злочинний план, перебуваючи на території ВП «Запорізької АЕС» ДП «НАЕК «Енергоатом», розташованої за адресою: вул. Промислова, 133, в окупованому м. Енергодар Запорізької області, зазначені раніше громадяни РФ Романенко О.Є., Атакіщев Е.І. та Горбунов А.Б. та інші не встановлені на цей час особи, залучені політичним керівництвом РФ, військовим командуванням РФ та окремими підрозділами ЗС РФ і інших військових формувань РФ, представниками ДК «Росатом», зокрема Ліхачовим О.Є., та інших афілійованих з корпорацією юридичних осіб, шляхом висловлення погроз, умовляннями, підкупом та обіцянками щодо подальшого працевлаштування на Запорізькій АЕС після незаконного переходу її у власність РФ і підключення її до енергосистеми Росії, збереження рівнозначних посад або обіцяння кар'єрного зростання, підвищення рівня заробітної плати та інших соціальних гарантій, особисто групою осіб схилили працівників Запорізької АЕС із числа громадян України до невиконання вказівок і розпоряджень політичного керівництва України і керівництва ДП «НАЕК «Енергоатом», надання їм, громадянам Російської Федерації та представникам ДК «Росатом», кваліфікованої допомоги у забезпеченні процесу відключення Запорізької АЕС від об'єднаної енергетичної системи України з наступним підключенням її до єдиної енергетичної системи Росії, з метою реалізації загального плану на напад на станцію в період її окупації, утримання та привласнення об'єктів Запорізької АЕС Російською Федерацією та енергогенерації для забезпечення її внутрішньодержавних потреб, доведення об'єктів станції до непридатності, а також до надання згоди продовжити роботу на Запорізькій АЕС після її незаконного включення у власність Російської Федерації.

Внаслідок вищевказаних злочинних дій Ліхачова О.Є. та підпорядкованих йому представників ДК «Росатом» та інших афілійованих юридичних осіб, особи яких на цей час не встановлені, спрямованих на виконання спільного злочинного умислу, окремі працівники Запорізької АЕС із числа громадян України, зокрема головний інженер атомної електростанції Чернійчук Юрій Олексійович, досудове розслідування відносно якого здійснюється в іншому кримінальному провадженні, вчинили державну зраду.

Таким чином, дії Ліхачова О.Є. в сукупності з діями інших співучасників викликали у Чернійчука Ю.О. та інших працівників Запорізької АЕС із числа громадян України рішучість і бажання вчинити злочин, а саме перейти на бік ворога – РФ, працевлаштувавшись на Запорізьку АЕС після незаконного

привласнення її Російською Федерацією, та надати допомогу у здійсненні підривної діяльності проти України.

Внаслідок вчинення вищезазначених протиправних дій Ліхачов Олексій Євгенович обґрунтовано підозрюється у організації вчинення, вчиненому за попередньою змовою групою осіб, державної зради - діянні, умисно вчиненому громадянином України на шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній безпеці України, а саме перехід на бік ворога, надання іноземній державі і її представникам допомоги в проведенні підривної діяльності проти України, вчинене в умовах воєнного стану, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 27, ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 111 КК України.

Підставами для зміни підозри стали необхідність уточнення обставин вчинення кримінального правопорушення, а також наявність підстав, визначених ч. 1 ст. 96³, ч. 2 ст. 96⁴ КК України для застосування щодо російської Державної корпорації по атомній енергії «Росатом» (ОДРН 1077799032926, зареєстрована за адресою: вул. Велика Ординка, 24, м. Москва, 119017, РФ) заходів кримінально-правового характеру, оскільки уповноваженою особою - Генеральним директором ДК «Росатом» Ліхачовим О.Є. від імені та в інтересах зазначеної юридичної особи вчинено кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 438 КК України.

**Старший слідчий в ОВС 1 відділу
3 управління досудового розслідування
Головного слідчого управління СБ України
підполковник юстиції**

Роман ФРОЛОВ

**«ПОГОДЖЕНО»
Прокурор другого відділу
управління процесуального керівництва
та підтримання публічного обвинувачення
Департаменту протидії злочинам,
вчиненим в умовах збройного конфлікту
Офісу Генерального прокурора
«31» липня 2024 року**

Дмитро ПОНОМАРЬОВ

Одночасно, у відповідності до вимог ст. ст. 42, 277 КПК України роз'яснено, що підозрюваний має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
  - 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;
  - 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату;
  - 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
  - 5) давати пояснення, показання з приводу підозри, в будь-який момент відмовитися їх давати;
  - 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
  - 7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - негайно повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;
  - 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
  - 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
  - 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
  - 11) застосовувати з додержанням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосовування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);
  - 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;
  - 13) заявляти відводи;
  - 14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 цього Кодексу, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 цього Кодексу;
  - 15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;
  - 16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;
  - 17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра не підтвердилася;
  - 18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.
- Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний має також інші процесуальні права передбачені цим кодексом.

Підозрюваному вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням, особою, яка здійснює таке повідомлення.

Підозрюваний / _____ /
«__» год «__» хв «__» _____ 2024 року

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру вручено, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний / _____ /
«__» год «__» хв «__» _____ 2024 року

Захисник: _____

Письмове повідомлення про підозру вручив:

Старший слідчий в ОВС 1 відділу

3 управління досудового розслідування

Головного слідчого управління СБ України

підполковник юстиції

Роман ФРОЛОВ

СЛУЖБА БЕЗОПАСНОСТИ УКРАИНЫ

Главное следственное управление

Владимирская, 33, г. Киев, 01601, факс (044) 279-66-31, тел. (044) 255-84-88
www.ssu.gov.ua e-mail: san@ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00034074

УВЕДОМЛЕНИЕ

об изменении ранее сообщенного подозрения

м. Киев

31 июля 2024 года

Старший следователь в ОВД 1 отдела 3 управления досудебного расследования Главного следственного управления Службы безопасности Украины подполковник юстиции Фролов Роман Михайлович, рассмотрев материалы досудебного расследования, сведения о котором внесены 07.06.2024 в Единый реестр досудебных расследований под № 22024000000000515, и установив наличие достаточных доказательств для изменения ранее сообщенного подозрения лицу в совершении уголовных преступлений, в соответствии со ст. ст. 2, 36, 40, 42, 111, 112, 276-279 УПК Украины,

СООБЩИЛ:

Лихачёву Алексею Евгеньевичу,

23.12.1962 года рождения, гражданину Российской Федерации, уроженцу г. Арзамас-75 (г. Саратов), Нижегородской области, Российская Федерация, паспорт гражданина Российской № 2208081700 от 28.12.2007, зарегистрированному по адресу: РФ, г. Москва, ул. Большая Ордынка, дом 67, кв. 24, Генеральному директору государственной корпорации по атомной энергии «Росатом»,

об изменении ранее сообщенного подозрения в совершении уголовных правонарушений, предусмотренных:

- **ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 УК Украины**, то есть в нарушении законов и обычаев войны, предусмотренных международными договорами, согласие на обязательность которых предоставлено Верховной Радой Украины, совершенных по предварительному сговору группой лиц;

- **ч. 3 ст. 27, ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 111 УК Украины**, то есть организации совершения государственной измены - деяние, умышленно совершенное гражданином Украины в ущерб суверенитету, территориальной целостности и неприкосновенности, обороноспособности, государственной, экономической безопасности Украины, а именно переход на сторону врага в условиях военного положения, предоставление иностранному государству и его представителям помощи в проведении подрывной деятельности против Украины.

Фактические обстоятельства уголовных правонарушений, в совершении которых подозревается Лихачев А.Е.:

1. С февраля 2014 года до сих пор продолжается международный вооруженный конфликт, вызванный вооруженной агрессией Российской Федерации против Украины и оккупацией части территории Украины. В ходе указанного международного вооруженного конфликта 24.02.2022 президент РФ объявил начало так называемой специальной военной операции, которая заключалась в осуществлении полномасштабного вторжения ВС РФ, других вооруженных формирований РФ и подконтрольных им группировок иррегулярных вооруженных формирований на территорию Украины.

Факт полномасштабного вооруженного вторжения на территорию Украины не скрывался властями РФ, а также установлен решениями международных организаций, в частности резолюцией Генеральной Ассамблеи ООН ES-11/1 от 02.03.2022 «Об агрессии против Украины», п. п. 1, 3 Заключения 300(2022) Парламентской Ассамблеи Совета Европы «Последствия агрессии Российской Федерации против Украины», п. п. 17, 18 приказа Международного Суда ООН от 16.03.2022 по ходатайству о принятии временных мер по делу «Обвинение в геноциде в соответствии с Конвенцией о предотвращении преступления геноцида и наказании за него (Украина против РФ и др.)».

В соответствии со ст. 2, общей для Женевских конвенций о защите жертв войны 1949 года, эти конвенции, как и другие акты законов и обычаев войны (международного гуманитарного права), применяются ко всем случаям объявленной войны или любого другого вооруженного конфликта, который может возникнуть между двумя или более Высокими Договаривающимися Сторонами, даже если одна из них не признает состояния войны, в том числе ко всем случаям частичной или полной оккупации Высокой Договаривающейся Стороны, даже если эта оккупация не встречает никакого вооруженного сопротивления.

2. В соответствии со статьей 42 IV Гаагской Конвенции от 18.10.1907 о законах и обычаях войны на суше, территория признается оккупированной, если она фактически находится под властью армии противника. Оккупация распространяется лишь на ту территорию, где такая власть установлена и способна выполнять свои функции.

Согласно ст. 48 Дополнительного протокола к Женевским конвенциям от 12.08.1949, касающегося защиты жертв международных вооруженных конфликтов (Протокол I), от 08.06.1977 (далее - Дополнительный протокол I), для обеспечения уважения и защиты гражданского населения и гражданских объектов стороны, находящиеся в конфликте, должны всегда различать гражданское население и комбатантов, а также гражданские и военные объекты и соответственно направлять свои действия только против военных объектов.

В статье 53 Женевской Конвенции о защите гражданского населения во время войны от 12.08.1949 указано, что любое уничтожение оккупационным государством движимого или недвижимого имущества, являющегося индивидуальной или коллективной собственностью частных лиц или

государства, или других общественных учреждений или социальных или кооперативных организаций запрещается, за исключением случаев, когда это необходимо для проведения военных операций.

Статьей 147 настоящей Конвенции указано, что серьезные нарушения, о которых говорится в предыдущей статье (примечание: статья 146), составляют такие нарушения, охватывающие такие действия, если они совершены против лиц или собственности, находящихся под защитой настоящей Конвенции, в частности широкомасштабное разрушение и присвоение собственности, не оправданное военной необходимостью, и осуществляемое незаконным образом и бесцельно.

Согласно статье 1 Дополнительного протокола I, высокие Договаривающиеся Стороны обязуются соблюдать настоящий Протокол и обеспечивать его соблюдение при любых обстоятельствах.

Статья 52 Дополнительного протокола I дает определение, что гражданскими объектами являются все те объекты, которые не являются военными объектами, как они определены в пункте 2 настоящего Протокола. Нападения должны строго ограничиваться объектами.

Согласно положениям этой статьи военные объекты ограничиваются теми объектами, которые в силу своего характера, размещения, назначения или использования вносят эффективный вклад в военные действия и полное или частичное разрушение, захват или нейтрализация которых при существующих в данный момент обстоятельствах дает явное военное преимущество.

В случае сомнения в том, не используется ли объект, который обычно предназначен для гражданских целей, для эффективной поддержки военных действий, предполагается, что такой объект используется в гражданских целях.

Согласно положениям статьи 49 Дополнительного протокола I, «нападение» означает акты насилия в отношении противника независимо от того, осуществляются они во время наступления или во время обороны.

Положения настоящего Протокола, касающиеся нападений, применяются ко всем нападениям независимо от того, на какой территории они осуществляются, включая национальную территорию, принадлежащую стороне, находящейся в конфликте, но находящуюся под контролем противоборствующей стороны.

Кроме этого Положения настоящего раздела применяются к любым военным действиям на суше, в воздухе или на море, которые могут нанести ущерб гражданскому населению или гражданским объектам, размещенным на суше.

Положения статьи 51 Дополнительного протокола I запрещают нападения неизбирательного характера, к которым относятся:

- а) нападения, не направленные на конкретные военные объекты;
- б) нападения, при которых применяются методы или средства ведения военных действий, которые не могут быть направлены на конкретные военные объекты;

Пункт б части 5 этой статьи уточняет, что среди прочих следует считать неизбирательным и такой вид нападений, который, как можно ожидать, попутно

повлечет за собой потери жизни среди гражданского населения, ранения гражданских лиц и ущерб гражданским объектам, или то и другое вместе, которые были бы чрезмерными относительно конкретного и непосредственного военного преимущества, которого предполагается таким образом достичь.

Положения статьи 57 Дополнительного протокола I отмечают, что при проведении военных операций должна постоянно проявляться забота о том, чтобы оберегать гражданское население, гражданских лиц и гражданские объекты.

В статье 57 (2) (а) Дополнительного протокола I отмечается, что те, кто планирует нападение или принимает решение о его осуществлении, употребляется такая мера предосторожности: делают все практически возможное, чтобы убедиться в том, что объекты нападения не являются ни гражданскими лицами, ни гражданскими объектами и не подлежат особой защите, а являются военными объектами в значении пункта 2 статьи 52, и что согласно положению настоящего Протокола нападение на них не запрещено.

Статья 54 Дополнительного протокола I подчеркивает необходимость защиты объектов, необходимых для выживания гражданского населения.

Так, статьей 54 (2) Дополнительного протокола I запрещено подвергать нападению или уничтожать, выводить или приводить в негодность объекты, необходимые для выживания гражданского населения, такие как запасы продуктов питания, сельскохозяйственные районы, производящие продовольствие, посевы, скот, сооружения для обеспечения питьевой водой и запасы последней, а также ирригационные сооружения специально с целью не допустить использования их гражданским населением или противной стороной в качестве средства поддержания существования, независимо от мотивов, как будто с целью вызвать голод среди гражданских лиц, принудить их к выезду или по какой-либо иной причине.

В то же время, статья 54 (3) Дополнительного протокола I определяет случаи исключения из запретов, которые не применяются в отношении таких объектов, указанных в этом пункте, которые используются противоположной стороной:

а) для поддержания исключительно личного состава их вооруженных сил; или

б) если не для поддержания существования, то для прямой поддержки военных действий, при условии, однако, что против этих объектов ни в коем случае не предпринимаются действия, в результате которых можно ожидать, что гражданское население останется без достаточного количества продовольствия или воды, что вызовет среди него голод, или принудит к выезду.

Статья 56 Дополнительного протокола I защищает установки и сооружения, содержащие опасные силы.

Так, статьей 56 (1) указанной статьи определено, что установки и сооружения, содержащие опасные силы, а именно плотины, дамбы и атомные электростанции, - не должны становиться объектами нападения даже в тех случаях, когда такие объекты являются военными объектами, если такое нападение может вызвать высвобождение опасных сил и последующие тяжелые

потери среди гражданского населения. Другие военные объекты, размещенные в этих установках или сооружениях или вблизи них, не должны становиться объектами нападения, если такое нападение может вызвать высвобождение опасных сил в таких установках или сооружениях и последующие тяжелые потери среди гражданского населения.

Однако, в соответствии со статьей 56 (2) Дополнительного протокола I, общая защита от нападения, предусмотренная в пункте 1, прекращается:

b) в отношении атомных электростанций только в том случае, если они вырабатывают электроэнергию для регулярной существенной и непосредственной поддержки военных операций и если такое нападение является единственным практически возможным средством прекратить такую поддержку;

c) в отношении других военных объектов, размещенных в этих установках или сооружениях или вблизи них, только в том случае, если они используются для регулярной и непосредственной поддержки военных операций и если такое нападение является единственным практически возможным средством прекратить такую поддержку.

В соответствии со статьей 56 (3) Дополнительного протокола I, во всех случаях гражданское население и отдельные гражданские лица продолжают пользоваться правом на полную защиту, предоставляемую им международным правом, включая защиту путем принятия предупредительных мер, предусмотренных в статье 57. Если защита прекращается и какие-либо из установок, сооружений или военных объектов, указанных в пункте 1, подвергаются нападению, принимаются все практические меры предосторожности во избежание высвобождения опасных сил.

Статья 56 (5) Дополнительного протокола I отмечает, что стороны, находящиеся в конфликте, должны стремиться избегать размещения любых военных объектов вблизи установок или сооружений, указанных в пункте 1. Однако допускаются сооружения, построенные с единственной целью обороны установок или сооружений, используемых для защиты от нападения на установки и сооружения, и сами они не должны становиться объектом нападения при условии, что они не используются для ведения военных действий, за исключением оборонительных действий, необходимых для отражения нападения на установки или сооружения, пользующиеся защитой, и что их вооружение ограничивается оружием для отражения нападения противника на установки и сооружения, пользующиеся защитой.

Статьей 56 (6) Дополнительного протокола I настоящей статьи предусматривается, что высокие Договаривающиеся Стороны и стороны, находящиеся в конфликте, призываются заключать между собой другие соглашения для обеспечения дополнительной защиты объектов, содержащих опасные силы.

В пункте 3 статьи 85 Дополнительного протокола I отмечается, что в дополнение к серьезным нарушениям, определенным в статье 11, такие действия рассматриваются как серьезные нарушения настоящего Протокола, когда они совершаются умышленно в нарушение соответствующих положений

настоящего Протокола и являются причиной смерти или серьезного телесного повреждения или вреда здоровью:

а) превращение гражданского населения или отдельных гражданских лиц в объект нападения;

б) совершение нападения неизбирательного характера, затрагивающего гражданское население или гражданские объекты, когда известно, что такое нападение станет причиной чрезмерных потерь жизни, ранений среди гражданского населения или нанесет ущерб гражданским объектам, как это определено в пунктах а.2, а.3 статьи 57;

с) совершение нападения на установки или сооружения, содержащие опасные силы, когда известно, что такое нападение станет причиной чрезмерных потерь жизни, ранений среди гражданского населения или нанесет ущерб гражданским объектам, как это определено в пунктах а.2, а.3 статьи 57.

Части 1 и 5 настоящей статьи отмечают, что положения Конвенций, в частности Женевской конвенции о защите гражданского населения во время войны, касающиеся прекращения нарушений и серьезных нарушений, дополненные настоящим разделом, применяются в отношении прекращения нарушений и серьезных нарушений настоящего Протокола. Без ущерба для применения Конвенций и настоящего Протокола серьезные нарушения этих документов рассматриваются как военные преступления.

Согласно статье 23 (g) IV Гаагской Конвенции от 18.10.1907 о законах и обычаях войны на суше и приложения к ней: Положение о законах и обычаях войны на суше, кроме запретов, предусмотренных специальными конвенциями, особо запрещается уничтожать или захватывать собственность неприятеля, кроме случаев, когда такое уничтожение или захват настоятельно требуется военной необходимостью.

Статья 55 IV Гаагской Конвенции отмечает, что государство-оккупант рассматривается только как управляющий и узуфруктуарий административных зданий, недвижимости, принадлежащих государству-противнику и находящихся на оккупированной территории. Государство-оккупант должно сохранять капитальную ценность этих имущественных объектов и управлять ими согласно правилам узуфрукта.

В соответствии со статьей 53 IV Гаагской Конвенции оккупационная армия может завладеть только деньгами, фондами и ценными бумагами, которые исключительно являются собственностью государства, складами оружия, транспортными средствами, производственными запасами и, в общем, всей движимой собственностью государства, которая может быть использована для военных действий.

3. В городе Энергодар размещена «Запорожская атомная электростанция», которая является обособленным подразделением Государственного предприятия «Национальная атомная энергогенерирующая компания «Энергоатом» (далее по тексту - Запорожская АЭС), состоящая из шести атомных энергоблоков установленной мощностью 1000 МВт каждый. Запорожская АЭС подключена к объединенной энергетической системе Украины (далее по тексту - ОЭС Украины) через Днепровскую (750 кВ), Запорожскую (750 кВ),

Южнодонецкую (750 кВ) и Каховскую (750 кВ) воздушные линии электропередачи и автотрансформатор АТН №1 750/330 кВ, через которые указанная атомная электростанция обеспечивала производство и выдачу мощностей в энергетическую систему Украины, а также обеспечивает собственное питание от этой энергосистемы. Указанные воздушные линии электропередачи находятся в подчинении оператора системы передачи Национальной энергетической компании «Укрэнерго». Также, на территории станции находится сухое хранилище отработанного ядерного топлива (далее по тексту - СХОЯТ Запорожской АЭС) вместе с ядерной установкой для его переработки.

Запорожская АЭС размещена на берегу русла р. Днепр, и предназначена для генерации электрической энергии в объединенную энергетическую систему Украины. Проектная мощность электростанции составляет 43% от установленной мощности всех украинских атомных электростанций, производит до 23% всей электроэнергии в Украине, в связи с чем станция имеет критически важное значение для обеспечения функционирования гражданских объектов инфраструктуры, необходимых для выживания гражданского населения Украины.

Энергоблоки, установки и сооружения Запорожской АЭС представляют собой опасные силы, которые по своему назначению не относятся к объектам военного характера, а также объектам двойного назначения, поскольку объекты атомной электростанции не используются в военных целях, не вносят эффективный вклад в военные действия и не производят электроэнергию для регулярной существенной и непосредственной поддержки военных операций, промышленных объектов, а также объектов оборонно-промышленного комплекса Украины.

Запорожская АЭС, как составляющая объединенной энергетической системы Украины, в совокупности с другими электростанциями, электрическими и тепловыми сетями, другими объектами электроэнергетики, которые объединены общим режимом производства, передачи и распределения электрической и тепловой энергии при их централизованном управлении, осуществляет энергообеспечение населения всей территории Украины.

4. Реализуя свой преступный план на оккупацию и захват территории Украины, в том числе Запорожской области, и включение в состав РФ как территории, так и всего расположенного на ней недвижимого имущества, в частности Запорожской АЭС, политическое руководство и военное командование РФ, используя ВС РФ в ночь с 03.03.2022 на 04.03.2022 организовали и осуществили нападение и оккупацию города Энергодар, который до сих пор находится под оккупацией РФ.

Одновременно с оккупацией города Энергодар в ночь с 03.03.2022 на 04.03.2022 политическое руководство и военное командование РФ, используя отдельные подразделения ВС РФ и других военных формирований РФ, в сопровождении боевого применения артиллерийских ударов, бронированной техники и другого вооружения организовали и осуществили вооруженное нападение на Запорожскую АЭС в г. Энергодар и ее захват. Энергодар и ее

захват, разместив на территории указанного ядерного объекта российские оккупационные войска, которые удерживают указанный опасный объект под своим контролем до сих пор.

Оккупировав часть Запорожской области, в том числе г. Энергодар и Запорожскую атомную станцию, продолжая реализацию совместного преступного плана, направленного на захват и оккупацию территории Запорожской области, включение ее в состав РФ и присвоение расположенного на ее территории государственной собственности, политическое руководство РФ и военное командование РФ, в период с 23.09.2022 по 27.09.2022 на оккупированной территории Запорожской области обеспечили проведение оккупационной администрацией РФ и подконтрольными им коллаборационистами принудительного псевдореферендума, по результатам которого население оккупированных территорий указанной области якобы поддержало вопрос о вхождении Запорожской области в состав РФ на правах субъекта Российской Федерации, а 28.09.2022 обеспечили принятие так называемой Декларации о независимости и суверенитете Запорожской области.

29.09.2022 президент РФ Путин В.В. издал Указ № 685 о признании независимости и суверенитета Запорожской области, что фактически является действиями, направленными на изменение границ территории и государственной границы Украины.

30.09.2022 между президентом РФ Путиным В.В. и главой российской оккупационной администрации Запорожской области Балицким Е.В., обвинительный акт в отношении которого за совершение коллаборационистской деятельности в настоящее время рассматривается в суде, подписано так называемое Соглашение между Российской Федерацией и Запорожской областью о принятии в Российскую Федерацию Запорожской области и образовании в составе Российской Федерации нового субъекта. Указанный незаконный документ Конституционным Судом РФ был признан соответствующим Конституции Российской Федерации.

04.10.2022 президент РФ Путин В.В. подписал одобренный Государственной Думой и Советом Федераций Федеральный закон Российской Федерации № 374-ФЗ, которым ратифицировал, так называемое Соглашение между Российской Федерацией и Запорожской областью об образовании в составе Российской Федерации нового субъекта.

В тот же день, 04.10.2022 президент РФ Путин В.В. подписал одобренный Государственной Думой и Советом Федераций Федеральный конституционный закон РФ № 7-ФКЗ, которым принята в Российскую Федерацию Запорожская область и образован в составе Российской Федерации новый субъект - Запорожская область.

Таким образом, аннексия территории Украины, в частности части Запорожской области, в том числе г. Энергодар, основанная на применении силы на территории другого государства, является незаконной и составляет акт агрессии (в соответствии с Резолюцией Генеральной Ассамблеи ООН 3314 от 14.12.1974), а потому не может привести к законному приобретению Российской Федерацией захваченной территории Запорожской области). Следовательно, эти

территории остаются под режимом военной оккупации.

Так, для реализации совместного преступного плана, направленного на захват и оккупацию территории Украины, и присвоение имущества, а именно Запорожской атомной электростанции, расположенной в г. Энергодар Запорожской области, политическим руководством РФ привлечено военное командование РФ и представителей российской Государственной корпорации по атомной энергии «Росатом», как единственного органа, уполномоченного от имени РФ осуществлять управление использованием атомной энергии, государственное управление при осуществлении деятельности, связанной с разработкой, изготовлением,

На военное командование РФ возлагались задачи по обеспечению нападения и захвата г. Энергодар и расположенной на его территории Запорожской АЭС, размещение на этой территории военного контингента и содержание указанной станции, для выполнения которого последние привлекли военнослужащих ВС РФ и подразделения Внутренних войск МВД России (досудебное расследование по этим фактам осуществляется в другом уголовном производстве).

Вместе с тем, указанный план политического руководства РФ, военного командования РФ, при содействии руководства ГК «Росатом», в частности генерального директора Лихачева А.Е., который действовал от имени и в интересах ГК «Росатом», и других неустановленных в настоящее время представителей корпорации и АО «Концерн Росэнергоатом» и аффилированных с ними компаний, предусматривал отключение Запорожской АЭС от объединенной энергетической системы Украины и подключение к единой энергетической системе России для производства и транспортировки электроэнергии в указанную энергосистему для своих внутригосударственных нужд.

Отключением от объединенной энергетической системы Украины Запорожской АЭС, которая является чрезвычайно важным и необходимым для выживания гражданского населения объектом критической инфраструктуры, среди прочего, вышеуказанные соучастники преступления преследовали цель создать на территории Украины, в том числе на оккупированных ее территориях, энергетический кризис с целью создания непригодных для существования населения Украины условий, чем вызвать у общества постоянное психологическое напряжение, заставить оставить или покинуть свое место жительства в результате или с целью создания непригодных для существования населения Украины условий, чем вызвать у общества постоянное психологическое напряжение, заставить оставить или покинуть свое место жительства в результате или с целью

После отключения Запорожской АЭС от энергосистемы Украины указанные соучастники преступления планировали в дальнейшем передать ее в собственность РФ и подключить к единой энергетической системе России для передачи произведенной указанной электростанцией электроэнергии в единую энергетическую систему России для обеспечения ее внутренних потребностей, в том числе через линии электропередач, которые проходят по территории

оккупированной АР Крым, акватории Черного моря на территорию государства агрессора.

Государственная корпорация по атомной энергии «Росатом» (далее по тексту - ГК «Росатом»), (ОГРН 1077799032926, зарегистрирована по адресу: ул. Большая Ордынка, 24, г. Москва, 119017, РФ), - это юридическое лицо, созданное Российской Федерацией в организационно-правовой форме корпорации, которая функционирует в целях реализации государственной политики; осуществления правового регулирования; предоставления публичных услуг и управления государственным имуществом в сфере использования ядерной энергии; развития и безопасного функционирования организаций атомной энергетики и комплексного

Помимо обеспечения реализации государственной политики в сфере развития атомной отрасли, выполнения задач государственной программы вооружения и государственного оборонного заказа, ГК «Росатом» (далее Корпорация) совместно с Министерством обороны РФ и воинскими частями ядерного обеспечения вооруженных сил РФ обеспечивает обслуживание и развитие боеприпасов вооруженных сил РФ в качественном и количественном выражении на уровне, гарантирующем реализацию политики РФ в сфере ядерного сдерживания. Корпорация и Министерство обороны РФ ежегодно представляют президенту РФ доклад о состоянии ядерного комплекса РФ.

Указом президента РФ от 05.10.2016 Генеральным директором ГК «Росатом» назначен Лихачев Алексей Евгеньевич.

В соответствии с ч. 1 ст. 22 Федерального закона РФ №317-ФЗ, органами управления Корпорации являются Наблюдательный совет Корпорации, Генеральный директор Корпорации и Правление Корпорации.

В соответствии со статьей 23 Федерального закона РФ №317-ФЗ, Наблюдательный совет Корпорации является высшим органом управления Корпорации, состоит из девяти членов, в том числе восьми представителей Президента Российской Федерации и Правительства Российской Федерации, а также Генерального директора Корпорации, который является членом Наблюдательного совета Корпорации по должности. Председатель Наблюдательного совета Корпорации назначается Президентом Российской Федерации из числа членов Наблюдательного совета Корпорации одновременно с назначением членов Наблюдательного совета Корпорации. Члены Наблюдательного совета Корпорации, за исключением Генерального директора Корпорации, не работают в Корпорации на постоянной основе.

В соответствии с положениями статьи 26 Федерального закона РФ №317-ФЗ, Генеральный директор Корпорации является исключительным исполнительным органом Корпорации и осуществляет руководство ее повседневной деятельностью. Генеральный директор Корпорации назначается на должность и освобождается от должности Президентом Российской Федерации по представлению Председателя Правительства Российской Федерации. Генеральный директор Корпорации участвует в заседаниях Правительства Российской Федерации и приглашается на заседания федеральных органов исполнительной власти и органов государственной власти

субъектов Российской Федерации.

В соответствии со статьей 27 Федерального закона РФ №317-ФЗ, Генеральный директор Корпорации реализует следующие полномочия:

- действует от имени Корпорации и представляет ее интересы без доверенности в отношениях с федеральными органами государственной власти, органами государственной власти субъектов Российской Федерации, органами местного самоуправления муниципалитетов, российскими и иностранными организациями, международными организациями;
- возглавляет Правление Корпорации и организует выполнение решений Наблюдательного совета Корпорации и Правления Корпорации;
- издает приказы, распоряжения, инструкции и распоряжения о деятельности Корпорации;
- распределяет обязанности между своими заместителями;
- принимает на работу и освобождает от должности работников Корпорации, заключает, изменяет и расторгает с ними трудовые договоры в соответствии с законодательством о труде и других нормативно-правовых актов, содержащих нормы трудового права;
- принимает решение о создании филиалов, об открытии представительств и о создании учреждений Корпорации и утверждает положения о них или их уставы;
- принимает решения по другим вопросам деятельности Корпорации, кроме вопросов, относящихся к полномочиям Наблюдательного совета и Правления Корпорации.

В соответствии с ч. 3 ст. 6 Федерального закона РФ №317-ФЗ, Корпорация является уполномоченным органом управления использованием атомной энергии, осуществляющим полномочия и функции, предусмотренные настоящим Федеральным законом в отношении организаций Корпорации и других юридических лиц, осуществляющих виды деятельности в области использования атомной энергии, установленные Федеральным законом «Об использовании атомной энергии», а также виды деятельности, связанные с разработкой, изготовлением, утилизацией ядерного оружия и ядерных энергетических установок военного назначения.

Часть 7 настоящей статьи отмечает, что Корпорация на основании решений Правительства Российской Федерации наделяется полномочиями по осуществлению в установленной сфере деятельности от имени Российской Федерации прав собственника федерального имущества. Перечень такого имущества и порядок осуществления от имени Российской Федерации прав собственника такого имущества утверждаются Правительством Российской Федерации.

Часть 7¹ настоящей статьи отмечает, что Корпорация наделяется полномочиями по осуществлению от имени Российской Федерации в порядке и в пределах, определенных настоящим Федеральным законом, прав собственника имущества федеральных государственных унитарных предприятий, включенных в перечень, утверждаемый Президентом Российской Федерации в соответствии с подпунктом «б» пункта 1 части 1 статьи 5 настоящего

Федерального закона (далее также - подведомственные предприятия).

Частью 8 настоящей статьи определено, что Корпорация по решениям Президента Российской Федерации или Правительства Российской Федерации либо Правительства Российской Федерации обеспечивает выполнение поставленных задач в установленной сфере деятельности.

Статьей 7 Федерального закона РФ №317-ФЗ определены полномочия и функции Корпорации в области государственного управления использованием атомной энергии, где среди прочего указаны следующие полномочия:

- разрабатывает предложения по формированию государственной политики в области использования атомной энергии, включая научно-техническую, инвестиционную и структурную политику, по развитию и безопасному функционированию атомного энергопромышленного и ядерного оружейного комплексов Российской Федерации, атомного ледокольного флота, представляет эти предложения на рассмотрение Президента Российской Федерации и в Правительство Российской Федерации и обеспечивает их реализацию;

- организует во взаимодействии с уполномоченными федеральными органами исполнительной власти обеспечение физической защиты ядерных установок, радиационных источников, пунктов хранения, ядерных материалов и радиоактивных веществ;

- осуществляет взаимодействие с уполномоченным органом Министерства обороны Российской Федерации по вопросам поддержания, развития и эксплуатации ядерного боезапаса, обеспечения его ядерной безопасности, охраны и антитеррористической устойчивости, контроля за проведением ядерных испытаний за пределами Российской Федерации;

- обеспечивает контроль за оборотом ядерных материалов в Российской Федерации;

- разрабатывает кадровую политику и единую политику по формированию системы оплаты труда и социальной защиты работников в Корпорации и в организациях Корпорации и обеспечивает реализацию указанной политики;

- проводит проверки (инспекции) учреждений Корпорации, акционерных обществ Корпорации и их дочерних обществ, а также подведомственных предприятий, связанные с реализацией полномочий по управлению атомной отраслью;

- осуществляет контроль за обеспечением ядерной, радиационной, технической и пожарной безопасности ядерных установок, радиационных источников и пунктов хранения при использовании атомной энергии в учреждениях Корпорации, в акционерных обществах Корпорации и их дочерних обществах, а также на подведомственных предприятиях;

- осуществляет в порядке, установленном Правительством Российской Федерации, лицензирование деятельности организаций по использованию ядерных материалов и радиоактивных веществ при проведении работ по использованию атомной энергии в оборонных целях, включая разработку, изготовление, испытание, транспортировку (перевозку), эксплуатацию,

хранение, ликвидацию и утилизацию ядерного оружия и ядерных энергетических установок военного назначения, за исключением деятельности воинских частей и организаций Министерства обороны Российской Федерации. Предметом лицензионного контроля является соблюдение указанными организациями установленных Корпорацией лицензионных требований и условий действия лицензий, выполнение решений, принимаемых по результатам контрольных мероприятий;

- выдает в порядке, установленном Корпорацией, свидетельства на право ведения работ в области использования атомной энергии работникам учреждений Корпорации, акционерных обществ Корпорации и их дочерних обществ, а также подведомственных предприятий, осуществляющих такую деятельность;

- принимает в соответствии с законодательством Российской Федерации решение о признании организации пригодной эксплуатировать ядерную установку, радиационный источник или пункт хранения и осуществлять деятельность по размещению, проектированию, сооружению, эксплуатации и выводу из эксплуатации ядерной установки, радиационного источника или пункта хранения, а также деятельность по обращению с ядерными материалами и радиоактивными веществами;

- осуществляет полномочия и функции органа государственного управления в области обращения с радиоактивными отходами;

- организует и осуществляет в порядке, установленном Правительством Российской Федерации, аккредитацию в области использования атомной энергии;

В соответствии с положениями статьи 10 Федерального закона РФ №317-ФЗ, Корпорация осуществляет следующие полномочия и функции по обеспечению безопасности при использовании ядерной энергии:

- участвует в разработке обязательных федеральных правил и норм, устанавливающих требования к безопасному использованию атомной энергии, и согласовывать их в установленном порядке;

- осуществляет государственный учет и контроль ядерных материалов, радиоактивных веществ и радиоактивных отходов в порядке, установленном Правительством РФ, а также обеспечивает выполнение работ, связанных с функционированием, методическим обеспечением и совершенствованием системы государственного учета и контроля в этой сфере;

- осуществляет государственный контроль за радиационной обстановкой в районах расположения ядерных установок, источников ионизирующего излучения и хранилищ, принадлежащих учреждениям Корпорации, акционерным обществам Корпорации и их дочерним предприятиям, а также подведомственным предприятиям;

- осуществляет государственный контроль за выполнением мероприятий по предотвращению возникновения чрезвычайных ситуаций, в том числе ядерных аварий и радиационных аварий, в учреждениях Корпорации, в акционерных обществах Корпорации и их дочерних предприятиях, а также на подведомственных предприятиях;

- представляет интересы Российской Федерации в международных организациях по вопросам обеспечения ядерной и радиационной безопасности при транспортировке (транспортировке) ядерных материалов, радиоактивных веществ и изделий из них;

В соответствии с ч. 1 ст. 15 Федерального закона РФ №317-ФЗ, в целях достижения установленных законом целей, Корпорация организует следующие виды деятельности:

- производство, передача, распределение и реализация электрической и тепловой энергии, а также предоставление сопутствующих услуг (выполнение работ);

- обеспечение защиты и физической защиты особо радиационно опасных и ядерно опасных объектов, ядерных материалов и радиоактивных веществ (в том числе при их транспортировке (транспортировке), ядерных установок и хранилищ;

В соответствии с положениями статьи 5 Федерального закона РФ №317-ФЗ «О Государственной корпорации по атомной энергии «Росатом» от 13.11.2007 Президент Российской Федерации:

1) утверждает:

а) перечень акционерных обществ, находящихся в федеральной собственности и акции которых подлежат передаче Корпорации в качестве имущественного вклада Российской Федерации;

б) перечень федеральных государственных унитарных предприятий, в отношении которых Корпорация осуществляет от имени Российской Федерации полномочия собственника имущества;

в) перечень федеральных государственных унитарных предприятий, имущественные комплексы которых подлежат передаче Корпорации в качестве имущественного вклада Российской Федерации, и порядок осуществления такого вклада;

г) перечень федеральных государственных унитарных предприятий, подлежащих преобразованию в акционерные общества, акции которых будут переданы Корпорации в качестве имущественного вклада Российской Федерации, и порядок осуществления такого вклада;

д) положение о взаимодействии Корпорации и Министерства обороны Российской Федерации;

е) положение об уполномоченном органе Министерства обороны Российской Федерации по вопросам поддержания, развития и эксплуатации ядерного боезапаса, обеспечения его ядерной безопасности, охраны и антитеррористической устойчивости, контроля за проведением ядерных испытаний за пределами Российской Федерации;

1⁻¹) присваивает федеральным государственным унитарным предприятиям статус федеральных ядерных организаций;

2) назначает председателя и других членов наблюдательного совета Корпорации и прекращает их полномочия;

3) назначает на должность и освобождает от должности генерального директора Корпорации в соответствии со статьей 26 настоящего Федерального

закона;

4) принимает иные решения в соответствии с настоящим Федеральным законом и иными федеральными законами.

2. Правительство Российской Федерации:

1) утверждает:

а) порядок передачи Корпорации имущественного взноса Российской Федерации в части, не урегулированной настоящим Федеральным законом;

б) перечень федерального имущества, передаваемого Корпорации в качестве имущественного взноса Российской Федерации в соответствии с частью 2 статьи 18 настоящего Федерального закона;

в) перечень федеральных государственных учреждений, передаваемых Корпорации;

г) перечень федерального имущества, которое не закреплено на праве хозяйственного ведения или оперативного управления за федеральными государственными унитарными предприятиями или федеральными государственными учреждениями и права собственника которого от имени Российской Федерации осуществляет Корпорация;

е) государственный оборонный заказ Корпорации;

ж) регламент Корпорации;

с) порядок отчисления средств на формирование специальных резервных фондов Корпорации;

и) порядок лицензирования деятельности организаций по использованию ядерных материалов и радиоактивных веществ при проведении работ по использованию атомной энергии в оборонных целях, включая разработку, изготовление, испытание, транспортировку (перевозку), эксплуатацию, хранение, ликвидацию и утилизацию ядерного оружия и ядерных энергетических установок военного назначения, за исключением деятельности воинских частей и организаций Министерства обороны Российской Федерации в этой сфере, а также порядок выдачи лицензий и прекращения ее

к) положение об организации и осуществлении лицензионного контроля за деятельностью организаций по использованию ядерных материалов и радиоактивных веществ при проведении работ по использованию атомной энергии в оборонных целях, включая разработку, изготовление, испытание, транспортировку (перевозку), эксплуатацию, хранение, ликвидацию и утилизацию ядерного оружия и ядерных энергетических установок военного назначения, за исключением деятельности воинских частей и организаций Министерства обороны Российской Федерации в этой сфере;

л) порядок разработки федеральных норм и правил в области безопасности ядерного оружия и ядерных энергетических установок военного назначения, устанавливающих обязательные требования в области безопасности ядерного оружия и ядерных энергетических установок военного назначения; образцов вооружения, военной и специальной техники с использованием ядерных оружейных технологий; (Дополнение подпунктом - Федеральный закон от 11.06.2021 № 170-ФЗ);

2) принимает иные решения в соответствии с настоящим Федеральным

Переводчик

законом, иными федеральными законами, нормативными правовыми актами Президента Российской Федерации.

Частью 1 статьи 17 Федерального закона РФ №317-ФЗ указано, что имуществом Корпорации является ее собственность.

Часть 4 этой статьи отмечает, что Корпорация имеет право за счет своего имущества, в частности, учреждать филиалы и открывать представительства, в том числе за пределами Российской Федерации; и создавать учреждения Корпорации.

В соответствии с ч. 1 ст. 16 Федерального закона РФ №317-ФЗ, Корпорация является учредителем учреждений Корпорации и собственником их имущества.

Согласно ч. 1 статьи 16¹ Федерального закона РФ №317-ФЗ, по отношению к подведомственному учреждению корпорация выполняет следующие функции учредителя и прав собственника своего имущества:

- разрабатывает проекты приказов Правительства РФ о создании, реорганизации и ликвидации подведомственного учреждения и вносит их на рассмотрение Правительства РФ;

- утверждает устав подведомственного учреждения, в том числе определяет виды деятельности подведомственного учреждения, вносит в него изменения;

- проводить реорганизацию и ликвидацию подведомственного учреждения в порядке, установленном законодательством РФ;

- передает подведомственному учреждению имущество на основе права оперативного управления;

- назначает на должность и освобождает от должности руководителя подведомственного учреждения, заключает, изменяет и расторгает с ним трудовой договор в соответствии с законодательством о труде и иными нормативными правовыми актами, содержащими нормы трудового законодательства;

- изымает у подведомственного учреждения излишнее, неиспользуемое или используемое не по назначению имущество, закрепленное за ним собственником либо приобретенное подведомственным учреждением за счет средств, выделенных собственником на приобретение этого имущества;

- дает согласие на создание филиалов и открытие представительств подведомственного учреждения;

Частью 2 этой статьи указано, что по отношению к подведомственному учреждению корпорация, среди прочего имеет право: разработать кадровую политику и единую политику формирования системы оплаты труда и социальной защиты работников подведомственного учреждения; проводить ревизии (проверки) подведомственного учреждения, связанные с выполнением им своих полномочий в установленной сфере деятельности;

Также, в соответствии с ч. 1 статьи 8¹ Федерального закона РФ №317-ФЗ, Корпорация осуществляет в отношении подведомственных предприятий следующие полномочия по осуществлению прав собственника имущества:

- утверждает уставы подведомственных предприятий, вносит в них

изменения, формирует уставные фонды указанных предприятий;

- закрепляет федеральное имущество в хозяйственном ведении за подведомственными предприятиями;

- принимает решение о перераспределении федерального имущества, закрепленного за подведомственными предприятиями на основе права хозяйственного управления между этими предприятиями или между этими предприятиями и подведомственным учреждением;

- назначает на должность и освобождает от должности руководителей подведомственных предприятий, заключает, изменяет и прекращает трудовые договоры с ними в соответствии с трудовым законодательством и иными нормативными правовыми актами, содержащими нормы трудового права;

- принимает решения по принципиальным вопросам деятельности подведомственных предприятий, в том числе согласовывает назначение главных конструкторов подведомственных предприятий;

- определяет порядок составления, утверждения и установления показателей планов (программ) финансово-хозяйственной деятельности подведомственных предприятий;

- осуществляет контроль за использованием по назначению имущества, принадлежащего подведомственным предприятиям, и за его сохранностью;

- утверждает стратегию деятельности и показатели экономической эффективности деятельности подведомственных предприятий и контролирует их выполнение;

- дает подведомственным предприятиям задания, обязательные для выполнения;

- дает согласие на распоряжение недвижимым имуществом, на заключение сделок, в которых заинтересован руководитель подведомственного предприятия, а в случаях, установленных федеральными законами, иными нормативными правовыми актами или уставами подведомственных предприятий, на заключение иных сделок;

- дает согласие на создание филиалов и открытие представительств подведомственных предприятий;

- утверждает структуру федеральных ядерных организаций и предельную численность их работников;

- согласовывает принятие на работу и увольнение с работы научных руководителей, главных инженеров, главных технологов федеральных ядерных организаций, заключение, изменение и прекращение трудовых договоров с ними;

Часть 1 статьи 37 Федерального закона РФ №317-ФЗ определяет, что имущественные комплексы федеральных государственных унитарных предприятий, а также имущество, закрепленное за федеральными государственными учреждениями на праве оперативного управления, передаются Корпорации в качестве имущественного вклада Российской Федерации на основании решений Президента Российской Федерации и Правительства Российской Федерации, принятых в соответствии с настоящим Федеральным законом.

Частью 1 статьи 18 Федерального закона РФ №317-ФЗ определено, что в качестве имущественных взносов Российской Федерации перечисляются, в частности: имущественные комплексы федеральных государственных унитарных предприятий по перечню, утвержденному Президентом РФ в соответствии с подпунктом «с» пункта 1 части 1 статьи 5 настоящего Федерального закона; а также имущество, переведенное на право оперативного управления федеральными государственными учреждениями, переданное Корпорации по перечню, утвержденному Правительством РФ в соответствии с подпунктом «в» пункта 1 части 2 статьи 5 настоящего Федерального закона;

Частью 2 настоящей статьи указано, что помимо указанного в части 1 настоящей статьи имущества, в качестве имущественных взносов Российской Федерации на основании решения Правительства Российской Федерации Корпорации может быть передано иное федеральное имущество.

Таким образом, учитывая наличие у руководства ГК «Росатом», и других подчиненных или включенных в структуру корпорации юридических лиц, указанных выше полномочий, а также учитывая наличие у их представителей специальных знаний в сфере управления и использования атомной энергетики, на них высшим политическим руководством РФ возлагались задачи по организации изучения технологических особенностей Запорожской атомной станции, содержание всего имущественного комплекса, контроля за процессами и управления установками,

Для этого Генеральный директор Корпорации Лихачев А.Е., действовавший от имени и в интересах ГК «Росатом», и другие не установленные в настоящее время представители ГК «Росатом», находясь по месту работы по адресу: ул. Большая Ордынка, 24, в г. Москва, РФ, и других не установленных в настоящее время местах на территории Российской Федерации, привлекли представителей акционерного общества «Российский концерн по производству электрической и тепловой энергии на атомных станциях» (ОГРН 5087746119951, зарегистрированное по адресу: ул. Ферганская, 25, г. Москва, 109507, РФ, далее по тексту - АО «Концерн Росэнергоатом»), представители которого обладают специальными знаниями в сфере атомной энергетики, поскольку основной деятельностью этого Концерна является производство электрической и тепловой энергии на подчиненных ему атомных станциях, и конечным бенефициаром которого является ГК «Росатом».

Так, политическое руководство и военное командование РФ, руководство ГК «Росатом», АО «Концерн Росэнергоатом», а также представители этих и аффилированных с ними юридических лиц, организовали и осуществили нанесение силами отдельных подразделений ВС РФ и других военных формирований РФ (досудебное расследование в отношении которых осуществляется в другом уголовном производстве), систематических обстрелов по подстанциям и воздушным линиям электропередачи, соединяющих Запорожскую атомную электростанцию с объединенной энергетической системой Украины

С этой целью генеральным директором ГК «Росатом» Лихачевым А.Е., действовавшим от имени и в интересах ГК «Росатом», при содействии

Переводчик

неустановленных в настоящее время представителей руководящего состава возглавляемой им корпорации, и подчиненного ей АО «Концерн Росэнергоатом» и его обособленных подразделений, организовано прибытие на Запорожскую АЭС представителей указанных российских юридических лиц для использования их специальных знаний, навыков и компетенций в области атомной энергетики и управления ядерными объектами.

Так, в течение периода времени с начала марта 2022 года по, по меньшей мере, ноябрь 2022 года на территорию Запорожской АЭС работников Калининской АЭС, Ростовской АЭС и Балаковской АЭС, АО «Концерн Росэнергоатом», а также другие не установленные в настоящее время представители ГК «Росатом» и аффилированных с ним юридических лиц.

В частности, для реализации совместного преступного плана организовано прибытие на Запорожскую АЭС гражданина РФ Романенко О.Е. (досудебное расследование в отношении которого осуществляется в отдельном уголовном производстве), который до начала марта 2022 года и в период с марта 2022 года до 03.10.2022 работал в должности главного инженера Балаковской атомной электростанции (расположена в г. Балаково, Саратовской области, РФ), которая является обособленным подразделением АО «Концерн Росэнергоатом», и который с 03.10.2022 назначен генеральным директором Акционерного общества «Эксплуатирующая организация Запорожской АЭС», учредителем которой является АО «Концерн Росэнергоатом».

В начале июня 2022 года на Запорожскую АЭС в составе группы специалистов в сфере атомной энергетики указанных компаний, полный состав группы в настоящее время досудебным следствием не установлен прибыл гражданин РФ Атакищев Е.И. (досудебное расследование в отношении которого осуществляется в отдельном уголовном производстве), который до 03.10.2022 занимал должность в Ростовской атомной электростанции (расположена в Ростовской области РФ в 12 км от города Волгодонск на берегу Цимлянского водохранилища, РФ), которая является обособленным подразделением российского АО «Концерн Росэнергоатом», а с 03.10.2022 назначен в подчинение Романенко О.Е. на должность заместителя генерального директора - директора по производству и эксплуатации АЭС российского предприятия Акционерное общество «Эксплуатирующая организация Запорожской АЭС».

Также, в середине апреля 2022 года на Запорожскую АЭС прибыл гражданин РФ Горбунов А.Б. (досудебное расследование в отношении которого осуществляется в отдельном уголовном производстве), в составе группы специалистов в сфере атомной энергетики указанных компаний, полный состав группы в настоящее время досудебным следствием не установлен. В дальнейшем Горбунов А.Б., который до этого работал главным инженером Ростовской АЭС, назначен в подчинение Романенко О.Е. на должность главного инженера Акционерного общества «Эксплуатирующая организация Запорожской АЭС».

Кроме указанных, Генеральным директором ГК «Росатом» Лихачевым А.Е., который действовал от имени и в интересах ГК «Росатом», организовано прибытие других представителей ГК «Росатом» и подконтрольных ему юридических лиц, лица которых в настоящее время

досудебным следствием не установлены.

Указанным представителям российских юридических лиц, соучастники преступления определили роль соисполнителей при реализации совместного плана по нападению на Запорожскую АЭС, отключение Запорожской АЭС от объединенной энергетической системы Украины с последующим ее подключением к единой энергетической системе России, и присвоение Запорожской АЭС, а последние согласились ее выполнить.

В частности, Генеральным директором ГК «Росатом» Лихачевым А.Е., который действовал от имени и в интересах ГК «Росатом», с целью организации выполнения общего преступного умысла, возложены на представителей АО «Концерн Росэнергоатом» и других представителей аффилированных с ГК «Росатом» компаний, задачи, которые обеспечат реализацию общего преступного плана, а именно:

- изучение производственно-технической и организационной документации, программного обеспечения, схем географического размещения объектов станции, особенностей работы ядерных установок, обслуживающих элементов и узловых пунктов, а также персонала Запорожской АЭС для разработки алгоритма действий, направленных на отсоединение атомной электростанции от объединенной энергетической системы Украины и подключение к единой энергетической системе России, а также блокирование ГП «НАЭК «Энергоатом» возможности удаленного снятия информации с датчиков глубокоэшелонированной системы безопасности на станции;

- обеспечение разработки, согласования и реализации программы переподключения для подачи напряжения на шины собственных нужд Запорожской АЭС от подстанции 330 кВ Джанкой с оккупированной территории АР Крым;

- проведение работы с персоналом Запорожской АЭС, которые являются гражданами Украины, относительно их перехода на сторону Российской Федерации с последующим их трудоустройством на атомной электростанции после передачи ее в собственность РФ, недопущение выезда работников станции за пределы временно оккупированной территории г. Энергодар;

- после принятия решения политическим руководством РФ о включении Запорожской области в РФ и образования в составе последней нового субъекта - Запорожской области, осуществлять руководство станцией, в том числе в составе управляющего звена должностных лиц специально созданного российского предприятия Акционерное общество «Эксплуатирующая организация Запорожской АЭС», которое будет обеспечивать эксплуатацию энергоблоков указанной атомной электростанции, постепенную замену персонала станции на лиц, поддерживающих действия оккупационной администрации и РФ;

- организовать и обеспечивать бесперебойную работу Запорожской АЭС и поставки электрической энергии для внутренних нужд РФ, в том числе выполнять мероприятия по получению АЭС разрешений (лицензий) в соответствии с российским законодательством в сфере использования атомной энергии, разработке нормативной и технической документации, получению

соответствующих разрешений на пуск энергоблоков Запорожской АЭС;

- сотрудничать с представителями оккупационной администрации, вооруженных сил РФ с целью достижения общего плана высшего политического руководства РФ и военного командования РФ.

Для реализации этих задач Генеральный директор ГК «Росатом» Лихачев А.Е., действовавший от имени и в интересах ГК «Росатом», при содействии других не установленных в настоящее время представителей руководящего состава ГК «Росатом» и АО «Концерн Росэнергоатом», выполняя совместный преступный план, действуя умышленно, по предварительному сговору группой лиц с политическим руководством РФ, военным командованием РФ, осознавая, что Запорожская АЭС принадлежит на праве собственности Украине, является чрезвычайно важным объектом критической инфраструктуры, необходимым для выживания гражданского населения Украины в условиях вооруженного конфликта, в том числе на временно оккупированных РФ территориях Украины, по своему назначению не относится к объектам военного характера, объектам двойного назначения, не используется в военных целях, не вносит эффективный вклад в военные действия и не производит электроэнергию для регулярной существенной и непосредственной поддержки военных операций, а также объектов оборонно-промышленного комплекса Украины, а значит является гражданским объектом, нападение на который и доведение которого до непригодности запрещено международным гуманитарным правом, понимая, что отключение ее от объединенной энергетической системы Украины приведет к возникновению на территории Украины чрезвычайной ситуации техногенного характера. ст. 1, 147 Конвенции о защите гражданского населения во время войны от 12.08.1949, ст. ст. 23, 42, 55, 53 IV Гаагской Конвенции от 18.10.1907 о законах и обычаях войны на суше, ст. ст. 1, 48, 49, 51, 52, 54, 56, 57, 85 Дополнительного протокола I, находясь по месту работы по адресу: ул. Большая Ордынка, 24, в г. Москва, РФ, и других не установленных в настоящее время местах на территории Российской Федерации, привлек представителей указанных выше юридических лиц, в частности Романенко О.Е., Атакищева Е.И., Горбунова А.Б., которые в период с начала марта 2022 года и, по меньшей мере, до ноября 2022 года находились на территории Запорожской АЭС, а также в других не установленных досудебным следствием местах на оккупированных территориях Украины и территории Российской Федерации, и дал указания и поручения об отключении Запорожской АЭС от объединенной энергосистемы Украины и содействие в этом другим представителям ГК «Росатом», АО «Концерн Росэнергоатом» и аффилированных с ними юридических лиц, координации их действий, согласования совместных действий с действиями не установленных в настоящее время представителей командования ВС РФ и подчиненных им военнослужащих ВС РФ, с целью обеспечения ее подключения к единой энергетической системе России и генерации электроэнергии для обеспечения собственных внутригосударственных нужд РФ, а также содействия неустановленным в настоящее время военнослужащим ВС РФ другим образом, в частности в размещении на территории Запорожской АЭС военной техники.

Переводчик

В частности, подчиненные Лихачеву А.Е. представители ГК «Росатом», АО «Концерн Росэнергоатом» и аффилированных с ними юридических лиц, полный состав представителей которых в настоящее время следствием не установлены, изучали производственно-техническую и организационную документацию, программное обеспечение, схемы географического размещения объектов станции, особенности работы ядерных установок, обслуживающих элементов и узловых пунктов, а также инструкции персонала Запорожской АЭС, схемы воздушных линий электропередач, соединяющих атомную электростанцию и объединенную энергосистему Украины.

По результатам такого изучения, в период с 15.07.2022 по 02.08.2022 группа сотрудников ГК «Росатом» и АО «Концерн Росэнергоатом», находясь непосредственно на территории Запорожской АЭС в оккупированном городе Энергодар Запорожской области, определяли воздушные линии электропередачи и подстанции, соединения с которыми необходимо разорвать для реализации плана по отключению станции от ОЭС Украины, а также разрабатывали и, в дальнейшем, согласовывали с руководством ГК «Росатом» и АО «Концерн Росэнергоатом» Программу переподключения для подачи электроэнергии на шины собственных нужд Запорожской АЭС от подстанции 330 кВ Джанкой, которая должна была быть введена после реализации плана по отключению Запорожской АЭС от ОЭС Украины. Указанная программа предусматривала подключение станции по транзиту: ПС 330 кВ Джанкой - ПС 330 кВ Каховская - Запорожская ТЭС - Запорожская АЭС, и предоставляла возможность также обеспечивать передачу сгенерированной станцией электрической энергии в энергетическую систему РФ.

После разработки и согласования указанной программы, а также определения воздушных линий и подстанций для отключения воздушных линий электропередачи для отсоединения атомной станции от объединенной энергетической системы Украины, по меньшей мере с 04.08.2022 политическое руководство и военное командование РФ, учитывая данные, предоставленные Романенко О.Е., Горбуновым А.Б., Атакищевым Е.И. и другими не установленными в настоящее время представителями указанных выше юридических лиц, используя подчиненные ВС РФ для нанесения систематических артиллерийских обстрелов по линиям электропередачи и подстанциям, достигли целей фактического отсоединения ее от объединенной энергетической системы Украины.

Указанные действия привели к созданию энергетического кризиса в Украине, в том числе на оккупированных РФ территориях Украины, в связи с остановкой передачи сгенерированной электрической энергии от Запорожской АЭС в ОЭС Украины, а прекращение подачи электроэнергии для обеспечения собственных нужд Запорожской АЭС, что является необходимым критерием безопасной эксплуатации ядерных установок и работы сухого хранилища отработанного ядерного топлива, привело к применению предусмотренных экстренных мер реагирования персонала и изменениям в работе станции. Вывод из пригодного состояния гражданских объектов, необходимых для выживания гражданского населения, создал угрозу для

существования гражданского населения Украины.

При этом высшее политическое руководство РФ, генеральный директор ГК «Росатом» Лихачев А.Е. и другие представители корпорации и аффилированных с ней юридических лиц, с целью сокрытия своих противоправных действий, в своих официальных комментариях и во время пропагандистской деятельности обвиняли политическое и военное руководство Украины и подчеркивали, что нападения и дестабилизация работы Запорожской АЭС якобы организованы и осуществлены украинской стороной этого международного вооруженного конфликта, в частности военнослужащими ВС Украины, что не соответствует действительности.

Таким образом, указанные выше соучастники искусственно создали необходимость подключения Запорожской АЭС к единой энергосистеме России, а также получили возможность изучения опыта ее эксплуатации в искусственно созданных условиях нарушения правил ядерной безопасности и осуществления психологического давления на граждан Украины и мировое сообщество.

Совместными действиями политического руководства РФ, военного командования РФ, подразделений ВС РФ и других военных формирований РФ, руководства ГК «Росатом», в частности Генерального директора Лихачева А.Е., который действовал от имени и в интересах ГК «Росатом», АО «Концерн Росэнергоатом» и должностных лиц подконтрольных им юридических лиц, реализован совместный план, направленный на нападение на Запорожской АЭС и разрушение Объединенной энергетической системы Украины.

Так в дальнейшем, совершая незаконные действия, направленные на аннексию оккупированной территории Запорожской области в состав РФ, как нового субъекта федерации, политическое руководство РФ, руководство ГК «Росатом», в частности Генеральный директор Лихачев А.Е., который действовал от имени и в интересах ГК «Росатом», АО «Концерн Росэнергоатом», лица которых в настоящее время досудебным следствием не установлены, продолжили реализовывать совместный план, направленный на присвоение объектов Запорожской АЭС, с последующим подключением ее к энергетической системе Российской Федерации и присвоением произведенной электроэнергии для внутренних нужд России.

Так, представителями подчиненного ГК «Росатом» российского АО «Концерн Росэнергоатом» 03.10.2022 образовано российское Акционерное общество «Эксплуатирующая организация Запорожской АЭС» (ОГРН 1227700626350, зарегистрированное по адресу: ул. Ферганская, 25, к. 1, этаж/помещение. 10/1009, муниципальный округ Выхино-Жулебино, г. Москва, 109507, РФ), генеральным директором которого назначен Романенко О.Е.

После подписания конституционного закона РФ № 7-ФКЗ, президент РФ Путин В.В. 05.10.2022 издал Указ № 711 «Об особенностях правового регулирования в области использования атомной энергии на территории Запорожской области», которым уполномочил созданное АО «Эксплуатирующая организация Запорожской АЭС» осуществлять эксплуатацию и вывод из эксплуатации объектов использования атомной энергии Запорожской атомной электростанции.

В то же время, Указом № 711 президент РФ Путин В.В. обязал правительство РФ обеспечить принятие в федеральную собственность объектов использования атомной энергии Запорожской АЭС и другого имущества, необходимого для ее деятельности, хозяйственное ведение Запорожской АЭС которого обеспечить за федеральным государственным унитарным предприятием «Запорожская АЭС».

Во исполнение этого указа президента РФ председателем правительства РФ Мишустиним М.В. издано распоряжение от 07.10.2022 № 2938-р., которым образовано федеральное государственное унитарное предприятие «Запорожская АЭС» (ОГРН 1227700644270, зарегистрированное по адресу: Ш. Пакгаузное, 19, муниципальный округ Головинский, г. Москва, 125438, РФ, сокращенное название ФГУП «ЗАЭС»).

После принятия президентом Путиным В.В. Федерального конституционного закона РФ от 04.10.2022 № 7-ФКЗ, которым принята в Российскую Федерацию Запорожская область и образован в составе Российской Федерации новый субъект - Запорожская область, и Указа от 05.10.2022 № 711 «Об особенностях правового регулирования в области использования атомной энергии на территории Запорожской области», которым переданы в федеральную собственность объекты Запорожской АЭС.

Генеральный директор ГК «Росатом» Лихачев А.Е., действовавший от имени и в интересах ГК «Росатом», действуя умышленно, по предварительному сговору группой лиц с политическим руководством РФ, а также другими представителями ГК «Росатом» и аффилированных с ним юридических лиц, личности которых в настоящее время досудебным следствием не установлены, выполняя определенную им политическим руководством РФ роль по обеспечению незаконного содержания и эксплуатации оккупированной Запорожской АЭС, поскольку последние обладают специальными знаниями, навыками и компетенциями в сфере управления и эксплуатации объектов атомной энергетики, по предварительному сговору группой лиц осознавая, что Запорожская АЭС принадлежит на праве собственности Украине, является чрезвычайно важным гражданским объектом критической инфраструктуры, по своему назначению не относится к объектам военного характера, объектов двойного назначения, не используется в военных целях, не вносит эффективный вклад в военные действия и не производит электроэнергию для регулярной существенной и непосредственной поддержки военных операций, а значит является гражданским объектом, нападение на который и доведение которого до непригодности запрещено международным гуманитарным правом, понимая, что Государство-оккупант должно сохранять капитальную ценность этих имущественных объектов и управлять ими согласно правилам узуфрукта, и что захват и присвоение этого объекта не требуется военной необходимостью, путем отдачи указаний, приказов и распоряжений подчиненным представителям ГК «Росатом» и аффилированных с ним юридических лиц, и координации их действий, вопреки требованиям ст. ст. 1, 147 Конвенции о защите гражданского населения во время войны от 12.08.1949, ст. ст. 23, 42, 55, 53 IV Гаагской Конвенции от 18.10.1907 о законах и обычаях войны на суше, ст. ст. 1, 48, 49, 51,

52, 54, 56, 57, 85 Дополнительного протокола I, в период времени с начала марта 2022 года до начала октября 2022 года находясь по месту работы по адресу: ул. Большая Ордынка, 24, в г. Москва, РФ, и других не установленных в настоящее время местах на территории Российской Федерации, организует и обеспечивает выполнение указанными соучастниками преступления определенных преступным планом задач по: незаконному содержанию и эксплуатации Запорожской АЭС с целью дальнейшего незаконного присвоения, что не вызвано военной необходимостью, подключения в единую энергосистему России и генерации электрической энергии в пользу РФ, со всеми особенностями использования финансовых, материальных и других ресурсов; согласование необходимой нормативной, лицензионной, лицензионной

После принятия Указа президента РФ от 05.10.2022 № 711 и распоряжения Правительства РФ от 07.10.2022 № 2938-р, которыми право собственности на Запорожскую АЭС якобы изменено в пользу Российской Федерации, осознавая незаконность указанных нормативно-правовых актов, Генеральный директор ГК «Росатом» Лихачев А.Е., действуя от имени и в интересах ГК «Росатом», умышленно, по предварительному сговору группой лиц с политическим руководством РФ, представителями АО «Концерн Росэнергоатом», ФГУП «ЗАЭС», АО «Эксплуатирующая организация Запорожская АЭС» и Запорожской АЭС, а также другими представителями ГК «Росатом» и аффилированных с ним юридических лиц, личности которых в настоящее время досудебным следствием не установлены, вопреки требованиям ст. ст. 1, 147 Конвенции о защите гражданского населения во время войны от 12.08.1949, ст. ст. 23, 42, 55, 53 IV Гаагской Конвенции от 18.10.1907 о законах и обычаях войны на суше, ст. ст. 1, 48, 49, 51, 52, 54, 56, 57, 85 Дополнительного протокола I, в период времени с начала октября 2022 года и по сей день, находясь по месту работы по адресу: ул. Большая Ордынка, 24, в г. Москва, РФ, и других не установленных в настоящее время местах на территории Российской Федерации, продолжает организовывать и обеспечивать выполнение указанными соучастниками преступления задач по: незаконному содержанию и эксплуатации Запорожской АЭС с целью дальнейшего незаконного присвоения, подключения в единую энергосистему России и генерации электрической энергии в пользу РФ, таким образом организовав выполнение совместного преступного плана, направленного на разрушение объединенной энергетической системы Украины путем исключения из нее мощностей Запорожской АЭС.

Вследствие этих преступных действий, Украина в лице Государственного предприятия «Национальная атомная энергогенерирующая компания «Энергоатом» фактически лишена возможности на праве собственности пользоваться и распоряжаться движимым и недвижимым имуществом Запорожской АЭС, расположенным по адресу: ул. Энергодар, Запорожская область, а именно: энергоблоками, сооружениями, хранилищами, производственными помещениями, специальным оборудованием и техническими средствами, а также не может осуществлять производство и передачу электроэнергии в объединенную энергетическую систему Украины для энергообеспечения объектов гражданской инфраструктуры необходимых для

выживания гражданского населения. Остановка Запорожской АЭС привела к значительному дефициту электроэнергии в Украине.

Следствием прекращения производства Запорожской АЭС электроэнергии является недополучение объединенной энергетической системой Украины электроэнергии в объеме более 56 млн кВт-ч, стоимость которой составляет не менее 120 млрд гривен.

Таким образом, Генеральный директор ГК «Росатом» Лихачев А.Е., который действовал от имени и в интересах ГК «Росатом», и другие соучастники совершили противоправные действия, направленные на захват, разрушение и присвоение государственного имущества Украины, которое является гражданским объектом, который не осуществляет регулярной существенной и непосредственной поддержки военных операций, и который является необходимым для выживания гражданского населения, что не было связано с военной необходимостью.

Действия Лихачева А.Е., совершенные от имени и в интересах российского юридического лица ГК «Росатом», привели к получению им неправомерной выгоды и создали условия для получения такой выгоды в виде имущественного комплекса Запорожской атомной станции.

Учитывая изложенное, Лихачев Алексей Евгеньевич обоснованно подозревается в нарушении законов и обычаев войны, предусмотренных международными договорами, согласие на обязательность которых предоставлено Верховной Радой Украины, а также отдачи приказа о нарушении законов и обычаев войны, предусмотренных международными договорами, согласие на обязательность которых предоставлено Верховной Радой Украины, совершенном по предварительному сговору группой лиц, то есть в совершении уголовного преступления, предусмотренного ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 УК Украины.

Кроме того, Лихачевым А.Е. как генеральным директором ГК «Росатом», с целью реализации совместного с политическим руководством РФ преступного плана на содержание захваченного гражданского объекта и его присвоение, действуя умышленно, по предварительному сговору группой лиц с политическим руководством РФ, и другими представителями ГК «Росатом» и АО «Концерн Росэнергоатом», лица которых в настоящее время досудебным следствием не установлены, с которыми согласовывались действия, по предварительному сговору группой лиц с командованием ВС РФ и другими военными формированиями РФ, лица которых в настоящее время не установлены, которые постоянно находятся на территории станции и обеспечивают ее содержание, организовано прибытие на территорию Запорожской АЭС в течение периода времени с начала марта 2022 года по, по меньшей мере, ноябрь 2022 года работников Калининской АЭС, Ростовской АЭС и Балаковской АЭС АО «Концерн Росэнергоатом», в частности Романенко А.С., Атакищев Е.И., Горбунов А.Б. (досудебное расследование в отношении которых осуществляется в других уголовных производствах), а

также других не установленных в настоящее время представителей ГК «Росатом» и аффилированных с ними юридических лиц, которым Лихачев А.Е. при содействии других подчиненных ему представителей руководящего состава ГК «Росатом» и АО «Концерн Росэнергоатом» предоставлены указания и распоряжения, направленные на обеспечение нападения на Запорожскую АЭС в период оккупации, ее содержание, присвоение и эксплуатацию в пользу РФ, и обеспечение перехода работающего персонала Запорожской АЭС, которые являются гражданами Украины, на сторону РФ.

Так, реализуя совместный преступный план, находясь на территории ОП «Запорожской АЭС» ГП «НАЭК «Энергоатом», расположенной по адресу: ул. Промышленная, 133, в оккупированном г. Энергодар Запорожской области, указанные ранее граждане РФ Романенко О.Е., Атакищев Е.И. и Горбунов А.Б. и другие не установленные в настоящее время лица, привлеченные политическим руководством РФ, военным командованием РФ и отдельными подразделениями ВС РФ и других военных формирований РФ, представителями ГК «Росатом», в частности Лихачевым А.Е., и других аффилированных с корпорацией юридических лиц, путем высказывания угроз, уговорами, подкупом и обещаниями о дальнейшем трудоустройстве на Запорожской АЭС после незаконного перехода ее в собственность РФ и подключения ее к энергосистеме России, сохранения равнозначных должностей или обещания карьерного роста, повышения уровня заработной платы и других социальных гарантий, лично группой лиц склоняли работников Запорожской АЭС из числа граждан Украины к невыполнению указаний и распоряжений политического руководства Украины и руководств

Вследствие вышеуказанных преступных действий Лихачева А.Е. и подчиненных ему представителей ГК «Росатом» и других аффилированных юридических лиц, лица которых в настоящее время не установлены, направленных на выполнение общего преступного умысла, отдельные работники Запорожской АЭС из числа граждан Украины, в частности главный инженер атомной электростанции Чернийчук Юрий Алексеевич, досудебное расследование в отношении которого осуществляется в другом уголовном производстве, совершили государственную измену.

Таким образом, действия Лихачева А.Е. в совокупности с действиями других соучастников вызвали у Чернийчука Ю.А. и других работников Запорожской АЭС из числа граждан Украины решимость и желание совершить преступление, а именно перейти на сторону врага - РФ, трудоустроившись на Запорожскую АЭС после незаконного присвоения ее Российской Федерацией, и оказать помощь в осуществлении подрывной деятельности против Украины.

Вследствие совершения вышеупомянутых противоправных действий Лихачев Алексей Евгеньевич обоснованно подозревается в организации совершения, совершенном по предварительному сговору группой лиц, государственной измены - деянии, умышленно совершенном гражданином Украины в ущерб суверенитету, территориальной целостности и

Переводчик

неприкосновенности, обороноспособности, государственной, экономической безопасности Украины, а именно переход на сторону врага, предоставление иностранному государству и его представителям помощи в проведении подрывной деятельности против Украины, совершенное в условиях военного положения, то есть в совершении уголовного преступления, предусмотренного ч. 3 ст. 27, ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 111 УК Украины.

Основаниями для изменения подозрения стали необходимость уточнения обстоятельств совершения уголовного преступления, а также наличие оснований, определенных ч. 1 ст. 96³, ч. 2 ст. 964 УК Украины для применения в отношении российской Государственной корпорации по атомной энергии «Росатом» (ОГРН 1077799032926, зарегистрирована по адресу: ул. Большая Ордынка, 24, г. Москва, 119017, РФ) мер уголовно-правового характера, поскольку уполномоченным лицом - Генеральным директором ГК «Росатом» Лихачевым А.Е. от имени и в интересах указанного юридического лица совершено уголовное преступление, предусмотренное ч. 1 ст. 438 УК Украины.

Старший следователь в ОВД 1 отдела
3 управления досудебного расследования
Главного следственного управления СБ Украины
подполковник юстиции

Роман ФРОЛОВ

«СОГЛАСОВАНО»

Прокурор второго отдела
управления процессуального руководства
и поддержания публичного обвинения
Департамента противодействия преступлениям,
совершенным в условиях вооруженного конфликта
Офиса Генерального прокурора

Дмитрий ПОНОМАРЕВ

«31» июля 2024 года

Переводчик

Одновременно, в соответствии с требованиями ст. ст. 42, 277 УПК Украины разъяснено, что подозреваемый имеет право:

- 1) знать, в совершении какого уголовного правонарушения его подозревают;
- 2) быть чётко и своевременно уведомлённым о своих правах, предусмотренных настоящим Кодексом, а также получить их разъяснение;
- 3) по первому требованию иметь защитника и свидание с ним до первого допроса с соблюдением условий, обеспечивающих конфиденциальность общения, а также после первого допроса - иметь свидание без ограничения их количества и продолжительности; участие защитника в проведении допроса и других процессуальных действий; на отказ от защитника в хоть какой момент уголовного производства; на получение правовой помощи защитника за счёт государства в случаях, предусмотренных настоящим Кодексом и/или законом, регулирующим предоставление бесплатной правовой помощи, в том числе в связи с отсутствием средств на её оплату;
- 4) не говорить ничего по поводу подозрения против него или в любой момент отказаться отвечать на вопросы;
- 5) давать пояснения, показания по поводу подозрения, в любой момент отказаться их давать;
- 6) требовать проверки обоснованности задержания;
- 7) в случае задержания или применения меры пресечения в виде содержания под стражей - на немедленное уведомление членов семьи, близких родственников или других лиц о задержании и месте своего пребывания в соответствии с положениями статьи 213 настоящего Кодекса;
- 8) собирать и представлять следователю, прокурору, следственному судье доказательства;
- 9) участвовать в совершении процессуальных действий;
- 10) во время проведения процессуальных действий задавать вопросы, подавать свои замечания и возражения относительно порядка проведения действий, которые заносятся в протокол;
- 11) применять с соблюдением требований настоящего Кодекса технические средства при совершении процессуальных действий, в которых он участвует. Следователь, прокурор, следственный судья, суд вправе запретить применение технических средств при проведении отдельного процессуального действия или на определённой стадии уголовного производства с целью неразглашения сведений, содержащих охраняемую законом тайну, касающиеся интимной жизни лица, о чем выносится (постановляется) мотивированное постановление (определение);
- 12) заявлять ходатайство о проведении процессуальных действий, об обеспечении безопасности относительно себя, членов своей семьи, близких родственников, имущества, жилья и т.п.;
- 13) заявлять отводы;
- 14) ознакомиться с материалами досудебного расследования в порядке, предусмотренном статьёй 221 настоящего Кодекса, и потребовать открытия материалов согласно статье 290 настоящего Кодекса;
- 15) получать копии процессуальных документов и письменные уведомления;
- 16) обжаловать решения, действия и бездействие следователя, прокурора, следственного судьи порядке, предусмотренном настоящим Кодексом;
- 17) требовать возмещения ущерба, причинённого незаконными решениями, действиями или бездействием органа, осуществляющего оперативно-розыскную деятельность, досудебное расследование, прокуратуры или суда, в порядке, определённом законом, а также восстановление репутации, если подозрение не подтвердилось;
- 18) пользоваться родным языком, получать копии процессуальных документов на родном или другом языке, которым он владеет, и при необходимости пользоваться услугами переводчика за счёт государства.

Подозреваемый, который является иностранцем и содержится под стражей, имеет право на встречу с представителем дипломатического или консульского учреждения своего государства, которое ему обязательно обеспечить администрация места заключения.

Подозреваемый имеет также другие процессуальные права, предусмотренные настоящим кодексом.

Подозреваемому вручается памятка о его процессуальных правах и обязанностях одновременно с их уведомлением, лицом, совершающим такое уведомление.

Подозреваемый / _____ /
 " ____ " час. " ____ " мин. " ____ " ____ 2024 года

О подозрении мне сообщено, уведомление о подозрении вручено, права подозреваемого объявлены и разъяснены.

Подозреваемый / _____ /
 " ____ " час. " ____ " мин. " ____ " ____ 2024 года

Защитник: _____

**Старший следователь по ОВД 1 отдела
 3 управления досудебного расследования
 Главного следственного управления СБ Украины
 подполковник юстиции**

Роман ФРОЛОВ

**Перевод верный
 Переводчик**

Наталья РАДИОНОВА

Переводчик